

Helsingin Suomalaisen Klubin

KLUBILEHTI

Raimo Ilveskero on uusi
puheenjohtajamme

4 / 2020

Vuokraus onnistuu
meillä kätevästi.
Myös etänä!

Voit vuokrata itsellesi asunnon ilman ruuhkaisia esittelyjä.
www.asuntohakemus.fi

Jos tarvitset sijoitusasuntoosi uuden vuokralaisen,
anna meidän hoitaa asia kuntoon puolestasi.
www.vuokraturva.fi
p. 010 2327 300

VUOKRATURVA **MYYNITURVA**

Vuokraturva on luotettavin, tunnetuin ja maineeltaan paras vuokravälittäjä.
Lähde: Taloustutkimus Oy 2020

Sisältö

Puheenjohtajan pääkirjoitus	5
Klubilla tapahtuu	6
Yksimieliset valinnat puheenjohtajaksi ja johtokuntaan	11
Uusi puheenjohtaja tuntee Klubin tarkkaan	14
Juhlapuhe, jota ei pidetty	16
Kallioimarretta ja muita metsän antimia	18
Puolustuskyvyn ylläpitäminen on paras tae sille, ettei sitä tarvitse käyttää	20
Tuhoako talouskriisi ja koronapandemia luovan kulttuurin?	24
Väinö Linna nousi kiistoista kansalliskirjailijaksi	28
Suomi loi suhteet Kiinaan heti	32
Mainettaan monipuolisempi avantgardisti	34
Mikä korvasi Leninin Venäjän identiteetissä?	38
Virtuaalitodellisuus on uusi mahdollisuus	40
Afrikan värit, tuoksut ja tekemisen palo	42
In memoriam Jorma Kettunen	46
Päätoimittajan palsta	47

JULKAISIJA
Helsingin Suomalainen Klubi ry
Kansakoulunkuja 3, 00100 Helsinki

TOIMITUS
Heikki Hakala, päätoimittaja
040 771 0077
heikki.hakala@klubi.fi

ULKOASU
Katariina Pakarinen

PAINO
PunaMusta Oy
Esko Aaltosen katu 2
30100 Forssa

ILMOITUKSET
Kristian Miettinen
0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

KLUBIMESTARIT
09-586 8830

**TOIMINNANJOHTAJA
JA SIHTEERI**
09-5868 8366
www.klubi.fi

KANNEN KUVA
Elias Iirola

Helsingin Suomalainen Klubi toivottaa
**RAUHAISAA JOULUA ja
HYVÄÄ UUTTA VUOTTA 2021**
kaikille Klubin jäsenille läheisineen!

Pääkirjoitus

KIITOS

Arvoisat Klubiveljet!

Nyt, kun kuusivuotinen puheenjohtajakauteni päättyy, haluan todella runsaasti kiittää teitä kaikkia niin jäseniä, aktiiveja, henkilökuntaa sekä ravintolan henkilöstöä. Olette kaikki olleet luomassa arvokasta ja ansiokasta ohjelmaa sekä monipuolista ja laadukasta yhdessäoloa meille.

Rohkenen sanoa, että kuluneet kuusi vuotta ovat olleet Helsingin Suomalaisen Klubin historian aktiivisimpia ja monipuolisimpia niin ohjelman, harrastusvalikoiman kuin osallistujienkin määrässä mitaten. Myös Klubimme talous on merkittävästi vahvistunut.

Erityisesti mieltäni ilahduttaa yhteiskunnallisen toiminnan vahvistuminen ja laajentuminen. Se on ilmennyt muun muassa Suomen kansan sähköisen muistin sisällön laajentamisena, lukiolaisten kirjoituskilpailun jatkuvana suosiona sekä uuden suomen kielen ja kulttuurin palkinnon perustamisena. Yhteiskunnallisella toiminnalla on tärkeä rooli klubimme yleishyödyllisyyden tukena.

Vuosien varrella olen nauttinut suuresti erilaisista musiikkiin liittyvistä tilaisuuksista - klubimme kuoron, orkesteriemme kuin taiteilijajäsentemme esityksistä. Mieltäni on ilahduttanut myös oman julkaisusarjamme toteutuminen (jo 12 teosta).

Klubimme arvopohjaan liittyen tänä vuonna on perustettu suomen kielen ja kulttuurin palkinto, joka koronaepidemian vuoksi siirtyy julkistettavaksi kevään 2021 aikana.

Merkittäväntä minulle on kuitenkin ollut monien klubiveljien kohtaaminen ja mahdollisuus tutustua teistä moniin. Kiitän mielenkiintoisista keskusteluista eri tilanteissa. Kantapöydästä, olohuoneesta ja yläkellarista on muodostanut klubiveljien tärkeitä yhdessäolopaikkoja. Se on vahvistanut klubiveljeyttä, me-henkeä. Kannustan Sinua kohtaamaan klubiveljiä ja rakentamaan sovinnollisuutta. Se on kaikkien yhteisöjen perusta ja niin myös meidän.

Lainaan appiukkoni, pitäjänneuvos Voitto Peltomäen Urho Kekkosen tunnetun ajatuksen pohjalta muotoilemaa elämänohjetta:

*”Katso taaksesi ja kiitä,
katso ympärillesi ja rakasta,
katso eteenpäin ja toivo,
katso ylöspäin ja usko”.*

Toivotan uusille toimijoille onnea ja menestystä sekä vahvaa sitoutumista Klubimme arvopohjaan. Yhteisöllisyyteemme kuuluu niin vahva isänmaallisuus kuin veljeyden arvostus. Yhdessä olemme enemmän.

Yhteistyöstä kiittäen,

Matti Viljanen
puheenjohtaja

Ulkopoliitiikan ilta

Teksti ja kuva Elias Iirola

Klubin vieraana ulkopoliitiikan illassa 8.10.2020 oli Ulkopoliittisen instituutin johtaja, yhteiskuntatieteiden tohtori Mika Aaltola. Illan esitelmä ja käyty keskustelu kuvastivat ulkopoliittisen ajattelun syvällisyyttä ja, aiheesta riippumatta, keskustelun avoimuutta, mitä myös klubilaisten puheenvuorot osoittivat. Illan isäntänä toimi Pertti Torstila.

Uusien jäsenten ilta

Teksti Elias Iirola | Kuva Jarmo Heinonen

Uusien jäsenten illassa 13.10.2020 Klubin varapuheenjohtaja Rainer Friberg, toimikuntien puheenjohtajat, klubimestari Jarmo Heinonen ja Klubin toiminnanjohtaja Kari Strockovius esittelivät Klubin toimintaa.

Matinea

Teksti Elias Iirola | Kuva Markus Vornila

Italialaisia tunnelmia oli matinean teemana, kun Klubin kevyemmän musiikin yhtye Happy Go Lucky esiintyi 20.10.2020. Yhtye on ammattimusiikoista koostuva maamme huippua edustava jazzkvintetti. Sen kapellimestarina toimii Hannu Laine.

Matinea

Teksti Elias Iirola | Kuva Markus Vornila

Vahvaa matineaperinnettä Klubilla 27.10.2020 jatkoivat teemanaan tarinoiden taikaa viulisti Mervi Myllyoja ja pianisti Virva Garam.

Etäjumppa Klubilla

- kodeissa, kesämökeillä, Lapissa ties missä...

Teksti Elias Iirola

Klubilla aloitettiin, kiitos erään klubiveljen loistavan oivalluksen, etäjumppa tänä koronasyksynä, kun jumppatunnit Klubin tiloissa oli ollut ainakin tilapäisesti pakko pantata jähin jo viime keväänä.

Etäjumpparyhmän vetäjänä on toiminut Mauri Kotila. Hän on vetänyt tätä klubilaisten yhteistä harrastusta jo vuosien ajan. Jumpan ohjaajana on syyskuusta alkaen toiminut Tuire Ruokosuo.

Tässä rivijumppaajan kokemuksia ja havaintoja etäharrastuksestamme. Ensimmäisenä oli tekniikka, miten toimii kuva ja miten ääni. Kun tehtävässä on osaava ohjaaja, pienet hankaluudet unohtuvat nopeasti. Kuva voi näyttää käsiä, kun treenataan jalkoja tai ääni voi hukkuu, kun ohjaaja selostaa kauempaa mikrofonistaan. Nopeasti tekniikkakin on alkanut pelata loistavasti. Suurena etuna on ollut, että monet ovat olleet mukana yhteisillä jumppatunneilla pitempään ja

löytävät oikeat liikkeet helposti, vaikka vain suullisten ohjeiden mukaan.

Henkilökohtaiset tapaamiset ovat jääneet, mutta sehän on ollut tarkoituksellisesti, yhteistä saunomista jumpan päälle voi myös kaivata. Mieleen tulee sanonta, ei mikään ole niin viisas kuin ihminen. Tässäkin on keksitty, kun tapaamiset siikarihuoneessa jumppatunneita odotettaessa ovat jääneet pois, viettää nekin etänä. Maailmaa onkin tietokoneiden ääressä parannettu kuten ennenkin ja luultavasti yhtä hyvällä menestyksellä.

Kannattaa tulla mukaan, kunto kohenee melkein samalla tavoin kuin jumppasalissakin yhteisillä harjoituksilla. Harjoituksiin on osallistunut noin 25 veljeä, kun jumppaharrastajien luettelossa on noin 100 klubiveljeä. Eri ryhmät jumppaavat nyt myös yhdessä ja jokainen voi halutessaan osallistua vaikkapa kahtena kertana viikossa.

Teknologian ilta

Teksti Elias Iirola | Kuva Markus Vornila

Teknologian illassa 29.10.2020 Aalto-yliopiston rehtori Ilkka Niemelä esitelmöi aiheesta Aalto-yliopisto 10 vuotta. Aalto-yliopisto tekee töitä paremman maailman puolesta. Yliopiston kansallisen tehtävänä on vahvistaa Suomen innovaatiokykyä ensiluokkaisen tutkimuksen ja koulutuksen keinoin. Illan isäntinä toimivat Aimo Maanavilja ja Risto Ihamuotila.

Matinea ja Aarno Cronvall

Teksti ja kuvat Elias Iirola

Matinea 2.11.2020 oli samalla Aarno Cronvallin 75-vuotissyntymäpäivä, ja osanottajien määrä ajankohtaan nähden suuri. Esiintyjinä olivat pianisti Jukka Nykänen sekä laulusolistit Angelika Klas ja Annika Leino. Yllätysnumeroista vastasi päivän sankari itse laulamalla upeasti Victor Youngin jazzsävelmän Stella by Starlight.

Muusta musiikista mainittakoon Jukka Nykäsen esittämät Claude Debussyn Kultakala, Frederik Chopinin Nocturno cis-molli ja Sibeliuksen Puusarjasta Kuusi. Angelika Klas lauloi Musettan aarian Giacomo Puccinin oopperasta La Bohème, Franz Leharin Zigeunerliebää ja virolaisen säveltäjän Eka Arron Kotikaupunkini. Annika Leino esitti Sibeliuksen sävellyksen Untako vain. Matineassa kuultiin myös Jukka Nykäsen omana sovituksena Merikannon Kesäillan valssi.

Musiikillinen iltapäivä päättyi esiintyjien ja päivän sankarin valokuvaamisiin, kun ihailijat halusivat muistoja itselleen. Matinean isäntänä toimi Aarno Cronvall.

Kuoro juhli 20-vuotistaivaltaan

KUVAT Olli Kansanen

Helsingin Suomalaisen Klubin kuoro juhli 20-vuotista taivaltaan 11.11.2020. Alun perin tarkoitus oli järjestää juhla-konsertti, mutta ensin se siirrettiin ja sitten kokonaan peruttiin koronatilanteen vuoksi. Kuoron historiatego kuitenkin valmistui, ja niin kuoro juhli merkkipäiväänsä Historiateoksen julkistamistilaisuudessa.

Historiateoksen on kirjoittanut Ralf Friberg. Kirja esiteltiin edellisessä Klubilehdessä. Kirjasta kiinnostuneet voivat hankkia sen itselleen Klubilta.

Tilaisuudessa palkittiin ansioituneita kuorolaisia.

Kuoron uuden standardin ensimmäisten kappaleiden saajat alkaen oikealta: Helsingin Suomalainen Klubin puheenjohtaja Matti Viljanen, Henrik Lamberg, Rainer Friberg, Ari V. Mentu, Aarno Suorsa, Pekka Hapuoja, Heikki Tapionlinna, Onni J. Topi, Seppo Kosonen ja Aarno Cronvall.

Kuoron hyväksi toimineet saivat uuden historiikin: Seppo Kosonen, Raija Kosonen ja Aarno Cronvall.

Suomen Mieskuoroliiton vuosiruuksukset pitkään kuoroissa laulaneille: Pekka Hapuoja (Mieskuoroliiton kunniapuheenjohtaja jakoi merkit), Kari Toiviainen 20 v., Heikki Hult 20 v., Simo Rajakallio 40 v., Henrik Lamberg 45 v. ja Timo E. Karvinen 55 v.

Uusi palkinto edistämään suomen kieltä ja kulttuuria

Teksti Heikki Hakala

Helsingin Suomalainen Klubi perusti uuden tunnustuspalkinnon edistämään suomen kieltä ja suomalaista kulttuuria eri muodoissaan. Aloite palkinnosta tuli klubiveljeltä.

Palkinto tullaan jakamaan vuosittain. Palkinnon suuruuden määrittelee Suomalaisen Klubin säätiön hallitus.

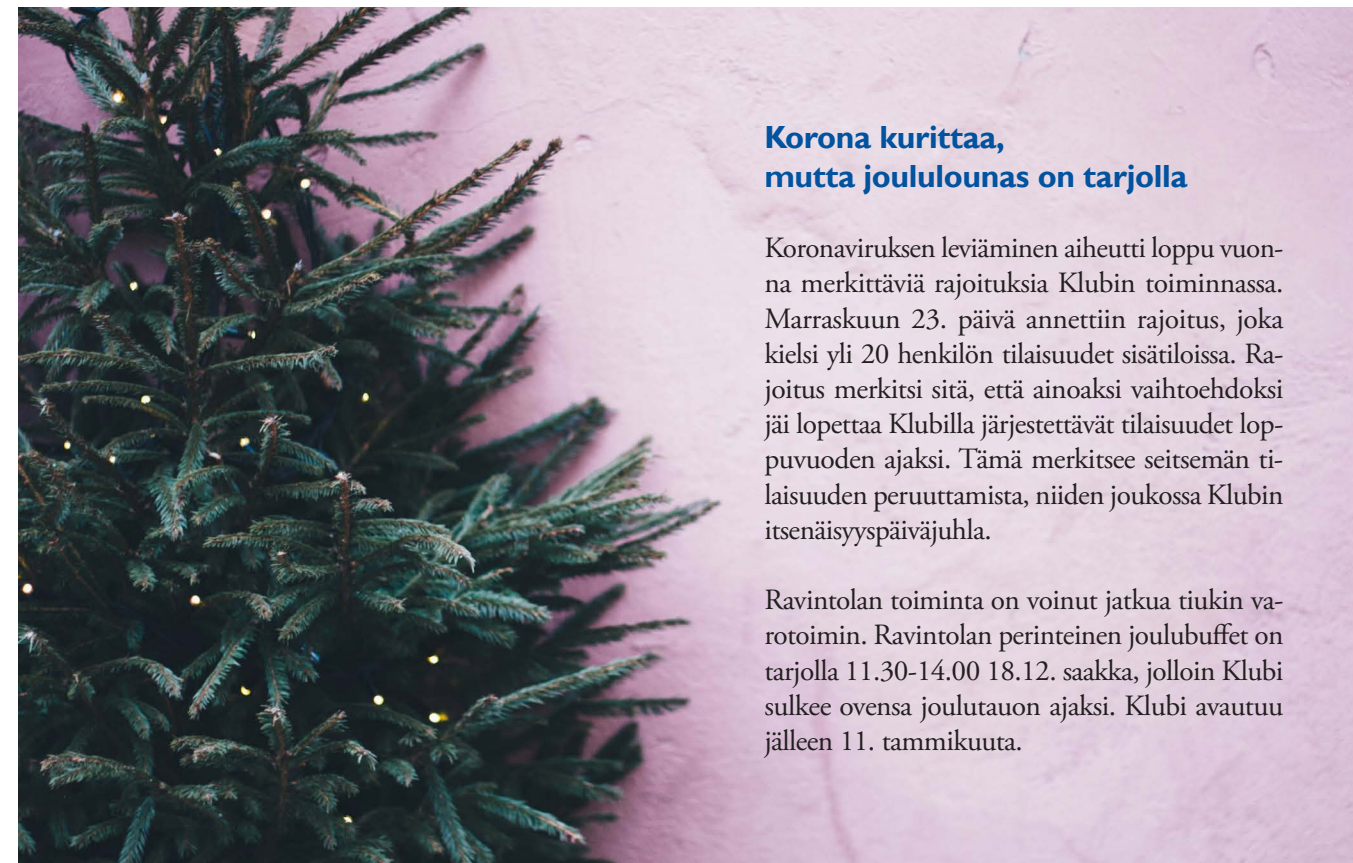
Palkinto kuuluu yhteiskuntasuhteiden toimikunnan toiminnan piiriin, mutta palkinnon saajan päättää erillinen toimikunta, johon tällä hetkellä kuuluvat: Kustannusyhtiö Otavan kirjallinen johta-

ja Minna Castren, Äidinkielen opettajain liitto ry:n puheenjohtaja Sari Hyytiäinen, Suomen tietokirjailijat ry:n hallituksen puheenjohtaja professori Markku Löytönen, Helsingin yliopiston suomen kielen professori Jaakko Leino ja Ressun lukion rehtori Ari Huovinen Suomalaisen Klubin edustajana. Toimikunnan puheenjohtaja on opetusneuvos Antti Halli, joka toimii myös Helsingin Suomalaisen Klubin säätiön varapuheenjohtajana.

Palkinnon säännöissä todetaan, että se voidaan jakaa ansioista joko yksilöille

tai yhteisöille, suomen kielen tutkimuksen, suomen kielen opiskelun tai opetuksen, suomenkielisen journalismin, puheviestinnän, suomen kielelle kääntämisen, kauno- tai tietokirjallisuuden julkaisemisen tai muun suomenkielistä kulttuuria edistävän toiminnan alalla.

Alun perin tarkoituksena oli, että palkinto olisi jaettu marraskuussa 2020, mutta vaikean koronatilanteen vuoksi palkinto tullaan jakamaan heti, kun tilanne sen sallii, todennäköisesti ensi kevään aikana.

Korona kurittaa, mutta joululounas on tarjolla

Koronaviruksen leviäminen aiheutti loppu vuonna merkittäviä rajoituksia Klubin toiminnassa. Marraskuun 23. päivä annettiin rajoitus, joka kielsi yli 20 henkilön tilaisuudet sisätiloissa. Rajoitus merkitsi sitä, että ainoaksi vaihtoehdoksi jäi lopettaa Klubilla järjestettävät tilaisuudet loppuvuoden ajaksi. Tämä merkitsee seitsemän tilaisuuden peruuttamista, niiden joukossa Klubin itsenäisyyspäiväjuhla.

Ravintolan toiminta on voinut jatkua tiukin varotoimin. Ravintolan perinteinen joulubuffet on tarjolla 11.30-14.00 18.12. saakka, jolloin Klubi sulkee ovensa joulutauon ajaksi. Klubi avautuu jälleen 11. tammikuuta.

Klubin syyskokous

Yksimieliset valinnat puheenjohtajaksi ja johtokuntaan

TEKSTI Heikki Hakala | KUVAT Elias Irola

Helsingin Suomalaisen Klubin syyskokous pidettiin poikkeuksellisesti Aleksanterin teatterissa, sillä 50 hengen osallistujaraja ei mahdollistanut kokouksen järjestämistä omissa tiloissa. Aleksanterin teatterin katsomoon kokoukseen saapuneet 97 veljeä mahtuivat riittävän väljästi.

Kokouksen teki erityisen kiinnostavaksi se, että kaksi kolmivuotiskautta puheenjohtajana toimineelle **Matti Viljaselle** oltiin valitsemissa seuraajaa. Samoin johtokuntaan valittaisiin kaksi tai kolme uutta jäsentä, riippuen siitä, kuka puheenjohtajaksi valitaan.

Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja **Pertti Virkkunen** esitteli valiokunnan ehdotuksen, joka oli lähetetty sähköpostilla Klubiveljille. Pertti Virkkunen totesi, että tällä kertaa ehdokkaiden löytäminen oli sangen vaikeaa. Puheenjohtajaksi oli tarjolla vain yksi veli, talous- ja hallintotoimikunnan puheenjohtaja **Raimo Ilveskero**. Johtokuntaan oli ehdolla kolme veljeä: **Hans Purola**, **Mikael Stelander** ja **Timo Toni**. Kun kokous valitsi yksimielisesti puheenjohtajaksi Raimo Ilveskeron, kolme johtokuntaan ehdolla ollutta veljeä tulivat ilman äänestystä valituiksi seuraavaksi kolmevuotiskaudeksi.

Talous kestää

Syyskokouksessa käsiteltiin myös toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2021. Ne esitteli talous- ja hallintotoimikunnan puheenjohtaja Raimo Ilveskero.

Vaikka myös tulevaa vuotta sävyttää koronavirus, sekä toimintasuunnitelma että talousarvio on laadittu normaali-

Uusia ja vanhoja vastuunkantajia. Uusi johtokunnan jäsen Timo Toni (vas.) Hänen vieressään nykyinen puheenjohtaja **Matti Viljanen** ja syyskokouksen puheenjohtaja, kunniapuheenjohtaja **Martti Enäjärvi** sekä uusi puheenjohtaja **Raimo Ilveskero**. Ilveskeron vieressä uudet johtokunnan jäsenet **Hans Purola** ja **Mikael Stelander**.

Puheenjohtaja Matti Viljanen ojensi Klubin pöytäviirin Veikko Hannulalle hänen ansioistaan pitkäaikaisena verkkovastaavana.

vuoden lähtökohdista. Tämä siitä syystä, että koronan vaikutuksia on niin vaikea ennakoita.

Kuluvana vuonna koronatilanne sulki Klubin kevätkaudella kahdeksi ja puoleksi kuukaudeksi. Myös syksyllä osa harrastustoiminnasta, kuten seniorijumppa on siirtynyt virtuaaliseksi. Sama tilanne jatkuu myös kevätkaudella, mutta syksyn tilannetta on tässä vaiheessa mahdoton ennakoita.

Syyskokouksen jälkeisenä päivänä ilmoitettiin, että pääkaupunkiseudulla otetaan käyttöön uusia rajoitteita, jotka kieltävät yli 20 hengen tilaisuudet sisätiloissa. Rajoitus johti siihen, että Klubin syyskauden loput tilaisuudet perut-

tiin. Tämä kuvastaa hyvin sitä, kuinka vaikea koronatilanteen vaikutuksia on ennakoita.

Klubin talousarviossa vuodella 2021 suurimmat epävarmuudet liittyvät ravintolatoimintaan, joka on merkittävästi kärsinyt asiakaskadosta. Sillä on iso taloudellinen merkitys, sillä Klubi on tullut vastaan sovitusta maksuista. Näyttää kuitenkin siltä, että Klubin talous pystytään pitämään tasapainossa myös siinä tilanteessa, että osa budjetoiduista tuotoista jää suunniteltua pienemmiksi.

Kokous hyväksyi jäsenmaksun pitämisen 200€ vuodessa. Sen sijaan liittymismaksu alennettiin 100€ vuodessa. Sen toivotaan osaltaan alentavan kyn-

nystä liittyä Klubin jäseneksi. Liittymismaksun pienentämisellä on vain pieni vaikutus Klubin tuloihin.

Naiskysymys nousi esiin

Klubiveli **Jukka Härmälä** nosti esille kysymyksen siitä, voisivatko naiset tulevaisuudessa liittyä Klubin jäseniksi. Puheenjohtaja **Matti Viljanen** vastasi Härmälälle, että asia oli esillä keväällä järjestetyssä jäsenkyselyssä, jossa 70 prosenttia vastajista vastusti naisten jäsenyyttä. Viljanen piti vastustajien osuutta niin suurena, ettei johtokunnalla ole edellytyksiä ryhtyä näin nopeasti uudestaan käsittelemään asiaa. Se olisi vastoin jäsenkunnan tahtoa.

Käydyn keskustelun jälkeen kokous hyväksyi päätökseksi, että johtokunta ryhtyy selvittämään naisjäsenyyteen liittyviä haittoja ja hyötyjä.

Muistamisia ja huomionosoituksia

Kuluvan syksyn aikana on kuollut kolme merkittävää klubiveljeä: **Heikki A. Reenpää**, joka oli Klubin pisimpään ollut jäsen, **Antero Kallio**, joka oli aktiivinen veli ja saavutti 102 vuoden iän sekä johtokunnan jäsen **Jorma Kettunen**, joka oli kuollessaan vain 60 vuoden ikäinen. Kokouksen osallistujat kunnioittivat heidän muistoaan hiljaisella hetkellä. Kokouksen jälkeen puheenjohtaja **Matti**

Viljanen luovutti johtokunnan myöntämät kunniaakappellimestarin arvon **Paul Jaavamolle** ja kunniakuoronjohtajan arvon **Henrik Lambergille**. Klubin pitkäaikainen verkkovastaava **Veikko Hannula** palkittiin työstään Klubin verkkosivun hoitamisessa.

Kiitossanoissaan **Veikko Hannula** totesi lyhyesti:

”Älkää ajatelko, mitä Klubi voi tehdä teidän hyväksenne, vaan, mitä te voitte tehdä Klubin hyväksi.”

Siinä taitaa olla ohje, jonka avulla Klubin elinvoimaisuus voidaan säilyttää myös tulevaisuudessa.

Aleksanterin teatteri loi juhlat puitteet syyskokoukselle. Koronarajoitteet eivät sallineet kokouksen järjestämistä omissa tiloissa. Paikalla oli 97 klubiveljeä.

Uusi puheenjohtaja tuntee Klubin tarkkaan

TEKSTI Heikki Hakala | KUVA Elias Irola

Helsingin Suomalaisen Klubin yksimielisesti valittu uusi puheenjohtaja **Raimo Ilveskero** (71) ei voi ylpeillä poikkeuksellisen pitkällä Klubin jäsenyydellä. Hän liittyi Klubiin 2012 samalla, kun hän ryhtyi hoitamaan toiminnanjohtajan tehtävää. Sen seurauksena jäsenyys on ollut äärimmäisen intensiivistä. Laatu korvaa määrän.

Ehkä se on se tavallinen tarina. Työelämässä ollessaan miehellä on omat kii-reensä. Se tuntuu olevan keskeinen syy siihen, miksi työelämässä olevat miehet eivät edes harkitse liittymistä jäseneksi. Ei se käynyt Raimo Ilveskeronkaan mielessä.

Hän teki työuransa Kauppakorkeasta valmistumisen jälkeen käytännössä yksinomaan Keskon palveluksessa ja päivittäiskaupan tehtävissä. Pisimpään, 23 vuotta, hän oli Keskon Paahtimon ostopäällikkönä ja johtajana ja oppi kahvista kaiken: kasvatuksen, lajit, hankintaväylät, paahtamisen ja kuluttajien mieltymykset.

- **Kun työ oli intensiivistä**, volyy-mi suuri ja matkustamista paljon, aikaa ei oikein jäänyt enää kuin perheelle. Meillä on vaimoni kanssa kuusi lasta, joten sekin vaati osansa, Raimo sanoo.

Nyt lapset ovat lähteneet omiin elämiinsä ja lapsenlapsiakin on jo kolme.

Raimo Ilveskero pääsi eläkkeelle vuonna 2005. Eihän aktiivinen ihminen siinä iässä jää joutilaita eläkepäiviä viettämään. Kahviasiantuntemusta tarvittiin vielä muutaman vuoden ajan Robert's Coffeessa ja kun aikaa jäi, hän ryhtyi tekemään vapaaehtoistyötä järjestöissä.

- **Huomaan, että** minulle on ominaista se, että keskityn intensiivisesti yhteen tekemiseen, Raimo sanoo.

Raimo Ilveskero osallistui aktiivisesti Espoon Sotaveteraanien järjestötyöhön. Hän toimi pitkään mm. valistusjaoston sihteerinä eli oli se työrukkanen, jonka tehtävänä oli järjestää erilaisia esitelmätilaisuuksia. Myös veteraani- ja yhteisvastuukeräyksen organisointi kuuluivat Raimon harrastuksiin.

- **Jälkeenpäin huomaan**, että opin tavattoman paljon näistä järjestöhomista. Veteraaniaktiivisuus poiki muun muassa kiinnostuksen kotimaan vaiheisiin, itsenäisyyden alkutaipaleeseen ja sotien ajan historiaan. Näiden perinteiden vaaliminen ja kunnioittaminen on minulle

tärkeää. Myös se, miten järjestöissä toimitaan tuli tutuksi, Raimo sanoo.

Soitto Mikael Stelanderilta

Käännös uuteen on tarkasti mielessä. Elettiin marraskuuta vuotta 2011.

- **Olin entisen työkaverin** kanssa käymässä Hämeenlinnassa, kun kännykkäni soi. Soittaja oli (nyt syyskokouksessa 2020 Klubin johtokuntaan valittu) Mikael Stelander. Stelander oli saanut toimeksiannon etsiä Klubille uusi toiminnanjohtaja. Tehtävä tuntui heti kiinnostavalta, mutta enhän ollut edes Klubin jäsen, Raimo kertoo.

Niin Raimo Ilveskero tuli valituksi Klubin toiminnanjohtajaksi vuoden 2012 alusta.

- **Kyllähän toiminta on** monella tavalla muuttunut. Tilaisuuksia oli vain kolmannes siitä, mitä nykyisin on. Kellaritilat oli juuri otettu käyttöön, mikä on antanut mahdollisuuksia aloittaa kokonaan uusia toimintamuotoja, kuten seniorijumppa. Sen sijaan Klubin henki,

tarkoitus ja kulttuuri ovat pysyneet ennallaan, mikä kertoo vahvuudesta ja tarkoituksen merkityksestä, Raimo sanoo.

Kiinteistö luo taloudellisen turvan

Toiminnanjohtajavuosia kertyi kuusi. Vuonna 2019 Raimo valittiin johtokuntaan ja hänestä tuli talous- ja hallintovaliokunnan puheenjohtaja. Niissä tehtävissä joutuu koluamaan Klubin jokaisen nurkan, tutustumaan kaikkiin asioihin ja tietämään, mitä Klubilla tapahtuu.

- Klubilla on vain neljä palkattua työntekijää. Heidän tehtävänsä on luoda puitteet sille toiminnalle, mitä Klubilla järjestetään. Järjestäminen on aktiivisten klubiveljien vastuulla. Siinä on tämän toiminnan hienous. Klubin erityisyys on juuri siinä, että veljet ovat valmiit antamaan panoksensa ja asiantuntemuksensa Klubin hyväksi. Jos täällä käynnistyy joku uusi harrastus, se on seurausta siitä, että jollakin veljellä on palava innostus asiaa kohtaan. Jatkuvuus turvataan sillä, että löytyy halukkaita vetäjiä. Ohjelmatoiminta on kasvanut ja monipuolistunut. Sen ovat merkittäviltä osin rakentaneet veljet **Olli Alho** ja **Aarno Cronvall**.

Puheenjohtajan keskeinen tehtävä on huolehtia Klubin taloudesta. Kokemuksensa perusteella Raimo Ilveskero sanoo, että tärkeintä on huolehtia tarkasti omasta kiinteistöstä, sillä se on talouden keskeinen turvaaja.

- Vuokranantajan asema ei ole helppo. Kiinteistö pitää pitää koko ajan sellaisessa kunnossa, että se kelpaa vuokralaisille ja hinta voidaan pitää oikeana. Klubin talouden kannalta on äärimmäisen tärkeää, että pystymme pitämään tilat täyteen vuokrattuina, Raimo linjaa.

- Perustan toimintani Klubin säännöissä määriteltyyn klubin tehtävään ja johtokunnan tehtävien määrittelyyn, Raimo Ilveskero sanoo.

Talouden lisäksi puheenjohtajan per-soona heijastuu myös Klubin toimintatapaan ja ilmapiiriin.

- Kiinteistöön liittyvät asiat pitää hoitaa tarkasti, mutta Klubin omassa toiminnassa pitää olla väljyyttä. Koko toiminta perustuu vapaaehtoiseen työhön ja siihen, että klubiveljet ovat halukkaita ja valmiita antamaan intonsa ja asiantuntemuksensa veljien käyttöön. Tästä seuraa, että toiminnassa pitää olla myös riittävästi rentoutta ja ymmärrystä sille, että asioita tehdään hyvinkin eri tavoin. Kun tehdään vapaaehtoista työtä, työn itsessään täytyy olla palkitsevaa ja voimia antavaa, Raimo sanoo.

Ei omaa agendaa

Raimo Ilveskero sanoo, ettei hänellä puheenjohtajana ole mitään erityistä omaa agendaa.

- Klubin säännöissä määritellään Klubin tarkoitus ja johtokunnan tehtävät. Ripustan oman tekemiseni niihin. Meillä on tuore jäsenkysely ja Tulevaisuustoimikunnan raportti, jotka antavat paljon viitteitä siitä, mihin asioihin pitää lähivuosina kiinnittää huomiota.

- Tärkeää on pitää Klubi elinvoimaisena ja katse tulevaisuudessa. Me olemme nyt joutuneet kokemaan poikkeuksellisen vaikean vuoden, joka jatkuu vielä ainakin pitkälle ensi vuoteen. Silti taloutemme on pysynyt vakaana ja olemme veljinä kestäneet sen, ettei Klubi ole ollut käytettävissä normaaliin tapaan. Tä-mänkin yli menemme.

- Ehkä tämä vaikea jakso opettaa meidät ymmärtämään entistä paremmin, kuinka arvokas asia Klubi on meille veljille ja koko suomalaiselle yhteiskunnalle.

Juhlapuhe, jota ei pidetty

Risto Ihamuotilan puhe Helsingin Suomalaisen Klubin itsenäisyyspäivän juhlaan 6.12.2020. Juhla jouduttiin peruuttamaan koronatilanteen takia.

Helsingin yliopisto vietti 300-vuotisjuhlaansa syyskuussa 1940 talvisodan jälkeisissä ankeissa oloissa. Juhlaan ilmaantui yllätysohjelmaa. Kateederiin nousi marsalkka *Mannerheim*, joka luki seuraavan päiväkäskynsä:

”**Helsingin yliopistolle.** Suomen sivistyselämän tyyssijan tänään täyttäessä 300 vuotta on maan puolustusvoimilla syytä esittää sille onnittelet sen perustavasta osuudesta vapaan isänmaamme luomisessa. Suurvalta-ajan Turun Akatemiasa ja sen perinteitä nyt vaalivassa yliopistossa suoritettu kylvö on tuottanut runsaasti satoa. **Porthan, Calonius, Runeberg, Lönnrot, Snellman, Topelius** ja monet muut ovat raivanneet sarkoja.

Tässä maassa elää nyt kulttuurikansa, joka on osoittanut maailmalle, että sillä on oikeus elää omaa elämäänsä. Tässä laitoksessa sytytetty liekki on sukupolvelta toisensa jälkeen valaissut tietä ja luonut sen hengen, joka jaloimpana ilmenee *Vänrikki Stoolin tarinoissa* ja sama liekki on kasvattanut tätä lujaa ja sitkeää soturikansaa. Täällä koulu-

tettu virkamieskunta ei olisi ilman tätä henkeä niin taajoin rivein nousut laillisuuden lipun alla taisteluun sortoa ja väkivaltaa vastaan ja sitä ilman eivät jääkärit olisi lähteneet toivottomalta näyttäneelle matkalleen. Kansamme, joka yksimielisemmin kuin koskaan ennen on kuluneena ankarana talvena vielä kerran käynyt vanhan taistelunsa kunnian ja isänmaan puolesta, osaa pitää henkisiä arvoja itse elämänsä kalliimpina. Armeijan suuren kunnioituksen osoituksena Helsingin yliopiston ratkaisevasta osuudesta tässä kehityksessä ja tulevien tehtävien vertauskuvana annan armeijan nimissä yliopistolle tänä merkkipäivänä vapaudenristin.

Mannerheim.”

Vapaudenristiä säilytetään nyt yliopiston museossa ja vapaudenristin kuva on säilytetty yliopiston sinettiin.

Mitä sotiemme ylipäällikkö tarkoitti yliopiston ratkaisevalla osuudella itsenäisyyden saavuttamisessa? Kuten hän itsekin mainitsi, yliopiston piirissä syntyi

1840-luvulta lähtien voimakas kansallideologinen nousu. Kansallirunoilijamme **Johan Ludvig Runeberg** oli kaunopuheisuuden dosentti saaden myöhemmin professorin arvonimen. Kansalliseepoksemme kerääjä **Elias Lönnrot** oli suomen kielen ja kirjallisuuden professori. Kansallisfilosofimme ja maamme rahajärjestelmän luoja **Johan Vilhelm Snellman** oli filosofian professori. **Zacharias Topelius**, jonka vahvat isänmaalliset ajatukset ilmenevät Maamme-kirjan teksteistä, oli historian professori ja 1870-luvulla myös yliopiston rehtori. Myös sellaiset valtakunnalliset aktivistit kuten **Yrjö-Sakari Yrjö-Koskinen, J.R. Danielsson-Kalmari** ja **Leo Mechelin** olivat yliopiston professoreita. Edellä mainittujen merkittävien hahmojen vaikutus heijastui myös opiskelemaan nuorisoon. Sen keskuudessa isänmaallinen henki alkoi voimistua erityisesti 1840-luvulta lähtien. Huomionarvoinen merkkipaalu tässä ajassa oli vuosi 1848, kun **Fredrik Pacius** sävelsi Runebergin sanoihin *Maamme*-laulun. Se esitettiin ensimmäisen kerran ylioppilaiden keväthuhlassa Kumtähden kentällä sanotun vuoden toukokuussa. *Maamme*-laulua laulettiin tuossa tilaisuudessa moneen

kertaan, yhä uudelleen ja uudelleen. Näistä tapahtumista alkoi myös opiskelijoiden selkeä toivo ja tahto järjestäytyä yhtenäiseksi ylioppilaskunnaksi, mikä toteutui kuitenkin vasta vuonna 1868. Opiskelijoiden oma talo, Vanha ylioppilastalo, valmistui vuonna 1870. Se, kuten yliopiston päärakennuskin, sijaitsee keskellä kaupunkia symboloiden siten opiskelijoiden kiinteää yhteyttä muuhun yhteiskuntaan.

Yliopiston piirissä oli siis syntynyt selkeä käsitys oman kulttuurimme voimasta, joka oli johtanut kansallismielen ja -tunnon voimistumiseen koko maassa. Sitä tarvittiinkin sortokausien aikana. Kenraalikuvernööri **Nikolai Bobrikov** harmittelikin, ettei voinut puuttua yliopiston toimintaan, koska keisari **Aleksanteri I** oli antanut yliopistolle autonomisen aseman. Sen kautta yliopiston opettajat ja ylioppilaat saattoivat toimia aika lailla muun hallintovalan ulottumattomissa ja omistautua kansan poliittiseen valistamiseen eli kuvernöörin silmissä agitaatioon.

Näin yliopisto oli saavuttanut aseman, joka länsimaisilla yliopistoilla tulee ollakin. Siinä yliopisto voi tuottaa uutta tietoa ja pyrkiä totuuteen ja oikeudenmukaisuuteen ilman, että olisi vallanpitäjien eikä minkään muun tahon talutusnuorassa. Tällaisesta asemasta yliopistot ovat pystyneet toimimaan diktatuuria, sortovaltaa ja epäoikeudenmukaisuutta vastaan. Näin oli tilanne jo Suomessakin 1900-luvulle saavuttaessa.

Itsenäistymisemme jälkeen yliopistolla oli edelleenkin merkittävä vaikutus isänmaamme kehitykseen. Tasavaltamme en-

simmäinen presidentti **K.J. Ståhlberg** oli ollut Helsingin yliopiston hallinto-oikeuden professori. 1920-luvulla maassamme oli peräti yksitoista hallitusta, joissa seitsemässä oli pääministeri Helsingin yliopistosta. Täten nuori valtio halusi käyttää hyväkseen niitä henkisiä voimavaroja, joita yliopisto oli toiminnallaan luonut. Myöhemmin kansanedustajien sivistystason noustessa yliopiston merkitys maan hallinnossa väheni, joskin jatkosodan vaikeana aikana pääministerinä oli **Edwin Linkomies**, roomalaisen oikeuden professori ja sittemmin yliopiston rehtori ja kansleri.

Mannerheim mainitsi puheessaan, että hän luovuttaa yliopistolle vapaudenristin paitsi kiitollisuuden osoituksena, myös tulevien tehtävien vertauskuvana. Tämä on ymmärrettävä velvoitteena. Vuonna 1923 säädettiin Helsingin yliopistoa koskeva laki, jossa todetaan yliopiston keskeisiksi tehtäviksi harjoittaa tieteellistä sivistystä ja korkeinta opetusta ja kasvattaa nuorisoa palvelemaan isänmaata. Mainittu pykälä on pysynyt lähes samanlaisena myöhemmissäkin laeissa.

Miten yliopisto on näissä tehtävissä onnistunut? Tieteellisen sivistyksen ja korkeimman opetuksen osalta Suomen yliopistot ovat pääosin pysyneet länsimaisten opinahjojen tasolla. Kuitenkaan maamme päätöksentekijät eivät ole koskaan täysin ymmärtäneet sitä, että yliopistojen tuloksekas toiminta ei ole mahdollista ilman riittävää rahoitusta. Näin on asianlaita erityisesti luonnon-tieteissä, lääketieteessä ja teknillisissä tieteissä, jotka tarvitsevat onnistuakseen moderneja, usein kalliita tutkimuslaitteistoja.

Nuorisoa pitäisi lain mukaan kasvattaa palvelemaan isänmaata. Mitä paremman koulutuksen ylioppilaat saavat, sitä paremmin he pystyvät toimimaan kotimaansa hyväksi. Mutta nuorisolla on aina myös aatteensa, johon vaikuttaminen yliopiston kautta voi olla vaikeaa. Itsenäisyytemme alkuvuosikymmeninä, sotien aikana ja vielä 1950-luvullakin ylioppilaat olivat hyvin isänmaallisia. Sen sijaan 1960- ja 1970-luvuilla tapahtui ylioppilasnuorisoon vasemmistoradikalisoituminen, mikä oli yleismaailmallinen ilmiö. Isänmaalliset arvot menettivät tuolloin merkitystään ja sodan käyneen sukupolven uhrauksina pidettiin lähes turhina. Samalla entinen vihollinen oli muuttunut eräänlaiseksi idoliksi. Sen jälkeen 1990-luvulle saavuttaessa isänmaallisuus oli jälleen korkeassa kurssissa. Tilanne lienee samantapainen nytkin, joskin ylioppilaat näkevät itsensä myös tulevaisuuden globaalisina toimijoina.

Jotta yliopisto voisi tulevaisuudessakin tukea Suomen itsenäistä asemaa, olisi sen saatava yhteiskunnalta riittävät voimavarat, mutta pystyttävä myös itse toimintansa ja rakenteensa tehostamiseen. Korkeatasoinen tutkimus tuottaa innovaatioita elinkeinoelämälle, jonka kilpailukyky näin paranee. Laadukas yliopisto-opetus takaa paitsi akateemisen työvoiman kvaliteetin, myös ihmisten luottamuksen kotimaassa toimimisen menestykseen. Nämä yhdessä ohjaavat opiskelevan nuorisoon käsitystä itsenäisen isänmaan merkityksestä sekä yhdistyneessä Euroopassa että globaalissa mittakaavassa. Marsalkkamme velvoittavat toiveet toteutuvat tällöin.

Risto Ihamuotila

Kallioimarretta ja muita metsän antimia

TEKSTI Antti Aho | KUVA Juha Tanhua

”Jos metsään haluat mennä nyt, sä takuulla yllätyt...”, Kipparikvartetti aikanaan lauleskeli Teddykarhujen huvirekessä.

Klubin Gastronomisen kerhon järjestämässä klubi-illassa ”Ruokaa metsästä” 28.10. takuulla monet yllättyivät, vaikka karhuja ei näkynytäkään. **Markku Halmeenmäen** ansiokkaasti juontamassa paneelikeskustelussa kaksi arvostettua luontaisruoka-asiantuntijaa **Markus Maulavirta** ja **Sami Tallberg** kertoivat klubilaisille metsän ja yleensäkin luonnon monimuotoisista antimista.

Markus Maulavirta on ollut keittiömestarina monissa huippuravintoloissa, on tunnettu tietokirjailija, ensimmäisiä suomalaisia tv-kokkeja ja nyttemmin erä- ja luonto-opas. Sami Tallberg taas tunnetaan Suomen Mr. Villiruokana. Myös hänellä on vankka ravintola-alan kokemus muun muassa kahdeksan vuoden ajalta ravintolapäällikkönä Lontoossa. Nyttemmin hänkin on yrittäjä ja konsultti sekä tietokirjailija.

Tärkeimpinä metsän antimina vuoden kierron mukaan heti alkuun listattiin koivun mahla, pihlajansilmut, sienet, marjat, hirvi ja peura sekä monet muut. Maulavirta otti erityisesti esiin ainakin allekirjoittaneelle täysin tun-

temattoman isohirvenjäkelän, jota on käytetty erityisesti Islannissa ja Norjassa esimerkiksi leivän jatkeena ja se sopii myös keittoihin. Viinaakin siitä on kuulemma tehty.

Tallberg Englannin vuosiinsa viitaten kertoi retkestään Kentin rannikolle, jossa (ostereiden ohella) kerättiin merikaalia (”maailman hienoin vihannes”), villifenkolia ja vesikrassia. Villifenkolia oli rannalla kilometrien matkalla ja huumaava aniksen tuoksu täytti ilman. Ja kaikki ovat tietenkin erinomaisia ruokakasviksia.

Luonnon ja metsän tärkeimmät antimet ovat kuitenkin metsä ja luonto itse.

Suomen jokamiehen oikeus antaa meille kaikille mahdollisuuden nauttia tästä etuoikeudesta. Se tuottaa mielenterveyttä ja myös fyysistä hyvinvointia. Bonuksena se tarjoaa myös ruokatarpeiden aarraiton. Tallbergin mukaan ”metsän supermarket on auki noin kahdeksan kuukautta vuodessa”.

Toisaalta menneinä vuosisatoina metsä on ollut myös elämän pelastaja. Ruokaa jouduttiin todella hakemaan

hengen pitimiksi metsästä. Maulavirran mukaan petusta ja sammaleen juurista saatiin leivän jatketta. Tämä on syytä muistaa ja samalla arvostaa nykyistä helppoutta.

Metsän yrtit, marjat ja sienet ovat loppumaton ruuan ja terveyden lähde, mutta ne pitää osata tunnustaa.

Paras tapa oppia on mennä metsään sellaisen ihmisen kanssa, joka osaa. Suomen metsissä on viisi todella myrkyllistä sientä ja yrttienkin kanssakin pitää olla varovainen. Hyväkin sienestäjä saattaa joskus huolimattomuuttaan sotkea herkusien ja valkoisen karpässien.

Riistaa pitää kunnioittaa. Jos eläimen, kuten vaikkapa hirven, kaataa, se pitäisi hyödyntää paljon nykyistä paremmin. Metsään jää paljon erinomaisia ruhon osia kuten vaikkapa kieli, posket ja turpa, sisäelimiä puhumattakaan.

Maulavirran mukaan on myös sääli, että marjatiloiilla ammuttujen rastaiden lihaa ei hyödynnetä eikä myöskään pyydettyjen oravien.

Mitäpä sitten pöytään marraskuudesta metsästä. Vastaus on kallioimarre ja tarkemmin sen juuri, joka on erinomainen lisuke sienille, riistalle, juureksille ja maa-artisokalle. Eipä ihme, että sitä on aiemmin kutsuttu muun muassa mesi-juureksi, imeläjuureksi ja kalliomakiaksi. Sen keräämiseen tarvitaan kuitenkin aina maanomistajan lupa.

Kallioimarre on yleinen kasvi, jonka juuressa on hieno makean lakritsinen maku, joka sopii moniin tarpeisiin. Imarteen kerääminen vaatii metsänomistajan luvan.

Paneelikeskustelun jälkeen nautittiin teemaan sopiva iltapala, jossa keskeisenä ainesosana oli hirvi tykötarpeineen. Antoisa ilta kaiken kaikkiaan – sekä hengen että ruumiin puolesta.

Puolustusministeri Antti Kaikkonen: Puolustuskyvyn ylläpitäminen on paras tae sille, ettei sitä tarvitse käyttää

TEKSTI Heikki Hakala | KUVAT Elias Irola

Suomi on parhaillaan toteuttamassa kahta historiallisen suurta puolustusinvestointia, kun Hornet-kalusto uusitaan ja seitsemän merivoimien alusta korvataan neljällä uudella monitoimikorvetilla. Niillä on tärkeä osa Suomen puolustuskyvyn ylläpitämisessä. Maailma on yhä sellainen, että uskottavaa puolustuskykyä tarvitaan, sillä se on paras tae sille, ettei sitä tarvitse käyttää.

Kun Kylmä sota päättyi Neuvostoliiton romahtaessa 1990-luvun alussa, ajateltiin, että suurvaltojen välisen vastakkainasettelun aika on ohi. Sen seurauksena monet valtiot, Ruotsi etunenässä, ryhtyivät purkamaan kallista sotilaallista varautumista. Reserviläisarmeijoista luovuttiin, kun ajateltiin, että tulevaisuuden sodat ovat pienimuotoisia paikallisia kriisejä, joihin riittävät pienen palkka-armeijan ammattitaitoiset sotilaat, joita voidaan lähettää eri puolille maailmaa, sinne, minne YK tai muut kansainväliset järjestöt pyytävät.

Usein toiveajattelua, etenkin, jos se on asiantuntijoiden esittämää, erehdytään pitämään analyysinä. Näin kävi tässäkin asiassa. Lyhyen kuherruskauden jälkeen huomattiin, ettei Neuvostoliiton raunioille noussut Venäjä ollutkaan halukas läheiseen yhteistyöhön lännen

kanssa, vaan se ryhtyi palauttamaan sitä kuviteltua suuruudenaikaa, jollaiseksi Neuvostoliitto etenkin Venäjän sisäisessä todellisuudessa halutaan kuvitella.

Krimin miehitys ja Ukrainan sota sinetöivät Venäjän ja lännen uuden vastakkainasettelun.

- Venäjän ja lännen suhteet ovat kehittyneet huonompaan suuntaan jo yli kymmenen vuoden ajan. En näe, että tähän vastakkainasetteluun on näköpiirissä olevaa ratkaisua, sanoi puolustusministeri Antti Kaikkonen (kesk.) puhuessaan salintäydelle yleisölle Suomalaisen Klubin ministerilounaalla marraskuun 10. päivä.

Arktinen alue militarisoituu

Kaikkonen kuvasi jännityksen kasvua toteamalla, että Itämeren alueesta on tullut viime vuosikymmenen aikana sotilaspoliittisesti aktiivinen alue. Samaan aikaan käynnissä on arktisen alueen militarisoituminen. Kehitys on kulkenut siihen suuntaan, että suurvaltapolitiikka dominoi, kun Yhdysvallat, Kiina ja Venäjä pyrkivät vahvistamaan omia asemiaan. Myös Turkki on lähtenyt vahvasti tähän voimapolitiikkaan mukaan.

Arabimaissa Saudi-Arabin ja Iranin jännite kiristyy koko ajan.

- Sotilaallisen voiman käyttöä tai sillä uhkaamista ei voida sulkea pois. Sen vuoksi sotilaallinen puolustuskyky on yhä välttämätön. Suomen kannalta on tärkeää, että voimme osoittaa uskottavaa puolustuskykyä. Koska emme kuulu sotilasliittoihin, meidän on rakennettava oma puolustuskykymme itse. Se muuten tekee meistä samalla myös halutun kumppanin, mikä näkyy lähialueella siinä, että yhteistyö Ruotsin kanssa on tiivistä. Nyt

meillä on aiesopimus myös Norjan mukaantulosta tähän yhteistyöhön. Olemme myös Yhdysvaltojen silmissä haluttu kumppani juuri siitä syystä, että olemme pitäneet omasta uskottavasta puolustuskyvystä huolta, Kaikkonen sanoi.

Kaukokuolustus vahvistuu

Tärkeä osa suomalaista puolustuskykyä on kaukokuolustus. Sillä tarkoitetaan kykyä torjua vihollisen toimia myös kaukana oman maan rajojen ulkopuolella. Ei siis kuvitella, että vihollisen toimet kyettäisiin torjumaan vasta siinä vaiheessa,

kun ne rikkovat omaa aluettamme. Tyypillisesti kyse on ohjuksilla käytävästä taistelusta, jossa niiden havaitseminen ja torjunta tapahtuvat jo hyvin varhaisessa vaiheessa.

Ilmavoimien ja laivaston jättiläismäisten hankkeiden varjoon on jäänyt käynnissä oleva ilmatorjunnan korkeatorjunnan kehittämishanke, joka toteutetaan vuonna 2022. Se kasvattaa merkittävästi ilmatorjunnan ulottuvuutta ja turvaa myös sitä, että oma ilmatila pysyy tyhjänä. Se antaa turvaa ja tilaa mm. omien hävittäjien toiminnalle.

Antti Kaikkonen torjuu ehdotuksen siitä, että koronaviruksen takia

Salintäysi yleisö kokoontui kuuntelemaan puolustusministeri Antti Kaikkosta.

tulisi myöhentää uusien hävittäjien hankintaa.

- Mikäli hävittäjähankintaa myöhennettäisiin, meidän tulisi tehdä nykyiseen kalustoon erittäin kallis peruskorjaus, eikä se kuitenkaan nostaisi niiden suorituskykyä. Myöhentäminen siis vain lisäisi kokonaiskustannuksia, Kaikkonen sanoi.

Uudet uhat otettava huomioon

Samaan aikaan esiin on noussut uudenlaisia uhkia, joita ei voida torjua perinteisin sotilaallisin keinoin. Onkin ryhdytty käyttämään termiä kokonaisturvallisuus kuvaamaan sitä, että erilaisten uhkien torjumisessa tarvitaan koko yhteiskunta. Se ei ole pelkästään valtion ja viranomaisten vastuulla. Suomalaisessa mallissa kokonaisturvallisuutta rakennetaan valtion, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten laajalla yhteistyöllä.

- Meillähän ei tällä hetkellä ole sotilaallista uhkaa. Huomiota täytyy kiinnittää muihin uhkiin ja niiden torjumiseen. Tällaisia uhkia ovat esimerkiksi ympäristöön ja ilmastoon liittyvät uhat, energia, hallitsematon maahanmuutto sekä kyberuhat. Usein puhutaan hybridiuhista, jois-

Perinteisen tavan mukaan puolustusministeri saa muistoksi kirjan Omalla pohjalla – ajankuvia ja dokumentteja itsenäisyyden ajalta. Korona-ajan tapaan ministerilounaan isäntä Olli Alho ja Antti Kaikkonen kopauttavat kyynärpäitä kättelyn sijaan.

sa saattavat yhdistyä useat eri uhat. Niitä Suomessa ryhdyttiin analysoidaan ja torjumaan systemaattisesti jo 1990-luvulla. Vuonna 2003 meillä valmistui Yhteiskunnallisten uhkien varautumisen selonteko, jossa määriteltiin elintärkeät toiminnot sekä eri viranomaisten toimivalta ja vastuut. Puolustusvoimien rooli on usein näissä muiden viranomaisten avustaminen.

Antti Kaikkonen nostaa tällaisesta toiminnasta esimerkiksi viimekeväisen Uudenmaan eristämisen koronatilan vuoksi.

- Eristäminen ei olisi onnistunut pelkästään poliisin voimin. Valvontatehtävään osallistui 800 varusmiestä ja 50 kantahenkilökuntaan kuuluvaa. Oma kantani on, että kun virka-apupyynnöjä esitetään, puolustusvoimat auttaa aina, kun voi, Kaikkonen sanoi.

Kaikkonen on tyytyväinen siihen, että tällainen käytännönläheinen yhteistyö on Suomessa helppo toteuttaa, sillä suurissa linjoissa ollaan yksimielisiä. Erilaiset uhat tunnistetaan ja niitä halutaan yhdessä torjua. Puoluerajat eivät muodosta estettä.

Oman osansa uhista, ehkä ne kaikkein suurimmat, kuten ilmastonmuutos, koskettavat koko maapalloa, eikä niiden torjuminen onnistu ilman laajaa yhteistyötä. Kaikkonen uskoo, että Yhdysvaltain presidentin vaihtuessa päästään uudelleen käynnistämään toimia, joilla näitä yhteisiä uhkia kyetään torjumaan.

Maanpuolustustahtoa ei korvaa mikään

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta (MTS) on vuosikymmenten ajan tehnyt vuosittain kartoitusta mm. suomalaisten maanpuolustustahdosta. Se on pysynyt tasaisesti noin 80 prosentin tasossa. Samoin asevelvollisuusarmeijan kannatus on ollut lähes 80 prosentin luokkaa. Ammattiarmeijaa kannattaa alle 10 prosenttia kansalaisista.

- Maanpuolustustahdon osalta

Suomi on eurooppalaisessa vertailussa aivan omalla tasollaan. Mielestäni tämä on tärkeä asia ja siihen voi myös kokonaisturvallisuus nojata. Suomalaiset ovat hyvin yksimielisiä siitä, että uhkien edessä on tehtävä laajaa yhteistyötä yli kaikkien mielihetken erojen. Ja sekin ymmärretään, että uhkia on torjuttava itse. Sitä ei tee kukaan meidän puolestamme, Kaikkonen sanoi.

TILAISUUKSIIN ILMOITTAUTUMINEN

Hyvä Klubin jäsen,

huomioithan, että vaikka loppuvuoden tilaisuudet jouduttiin perumaan, niin ensi vuonna Klubin tilaisuuksissa on jälleen paljon osallistujia.

Koronarajoitusten aikana on erittäin tärkeää, että jokainen osallistuja ilmoittautuu sekä itse tilaisuuteen että ruokailuun. Avec ja ystävät ilmoitetaan jokainen erikseen – omalla nimellään ja jäsenen sähköpostiosoitteella. Näin toimien Klubi pystyy tarjoamaan tilaisuuksissa riittävät turvaetäisyydet.

Jos ilmoittautuminen ei onnistu, otathan yhteyttä klubimestariin (09-586 8830) tai sihteeriin (050-366 5662).

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLE

ASiantuntija - OSAAJA

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA

**SUOMALAISEN KLUBIN
JÄSENILLE 20 % ALENNUS**

**EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ**

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

Tuhoako talouskriisi ja koronapandemia luovan kulttuurin?

TEKSTI Matti Karhu | KUVAT Stefan Bremer / Suomen Kansallisooppera

Kulttuuritoimiala, luova talous on saanut vakavan iskun koronapandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi. Pandemiavirus ja terveysuhka pakottivat keväällä 2020 kulttuurilaitokset sulkemaan ovensa ja peruuttamaan esityksensä kuukausiksi. Syyskaudella toiminta saattoi jatkua, mutta kaikkialla vahvasti supistetussa muodossa.

- **Elämme valtavan kriisin** keskellä, kuvaa tilannetta Helsingin kaupunginteatterin johtaja Kari Arffman.

- **Kulttuurin suuri merkitys** ihmisten hyvinvoinnille ja koko yhteiskunnan toimintakyvylle on käynyt selväksi nyt, kun olemme joutuneet elämään poikkeuksellisten rajoitusten aikaa, arvioi Kansallisoopperan sidosryhmäpäällikkö Heidi Almi.

Helsingin Suomalaisen Klubin talouden ilta keskusteli 15.10. luovan talouden tilanteesta. Vieraina olivat Arffmanin ja Almin lisäksi Helsingin kaupunginorkesterin intendentti Aleksis Malmberg ja Savonlinnan oopperajuhlien festivaali-johtaja Jan Strandholm.

Koronapandemian ravisteleman yhteiskunnan talousvaikutukset ovat julkisuudessa näkyneet tehtaiden sulkemisina, liikenteen ja matkailun lamaantumisena sekä terveysalan kustannusten jyrkkänä nousuna. Irtisanomiset ja yt-neuvottelut ovat hallinneet otsikoita ja poliitikot ovat jalkautuneet osoittamaan tukea lakautettavan paperitehtaan työntekijöille. Samaan aikaan tuhannet kulttuurialan työntekijät ovat joutuneet lomautetuiksi tai menettäneet työnsä.

Ei paluuta entiseen

Klubin vieraat olivat yksimielisiä siitä, että koko kulttuurialaa ravistelee nyt kriisi, jonka jäljiltä ei ole enää paluuta entiseen. Juuri nyt suurin ongelma on epätietoisuus: On mahdotonta tehdä suunnitelmia edes muutaman kuukauden päähän, kun koronatilanne muuttuu koko ajan. Ensi vuosi on kaikille kulttuuritaloille hämärän peitossa ja kuitenkin teatterien, orkesterien ja oopperaesitysten ohjelmat pitäisi jo nyt suunnitella, sopimukset allekirjoittaa, markkinointi käynnistää ja tuhannet muut käytännön asiat saada liikkeelle.

Nyt näytelmiä esitetään vajaille katsojille, musiikkia soitetaan pienillä kokoonpanoilla puolityhjille saleille ja välitetään kuunneltavaksi verkon välityksellä. Savonlinnan oopperajuhlat vie ensi kesän suunnitelmia täysillä eteenpäin ohjelmiston ja esiintyjien osalta – mutta festivaali-johtajan mielessä on koko ajan se mahdollisuus, että keväällä taas kaikki peruutetaan, kuten tänä vuonna tapahtui.

Klubin vieraat kuvasivat nykyistä taloustilannetta yhtälöksi, joka ei voi toimia: Supistetun yleisömäärän lipputulot ehkä kattavat niukasti yksittäisen esityk-

sen kertakulut, mutta niillä ei rahoiteta tuotantoa eli esitysten suunnittelua, harjoituksia, lavastusta, puvustusta ja lukuisia muita suurten kulttuurilaitosten kuluja, kuten hallintoa ja kiinteistöjä.

Valtio on antanut lisäbudjeteista avustuksia helpottamaan pahinta ahdinkoa, mutta kaikki tietävät, että niin ei voi jatkua.

Kulttuuriala on suuri työllistäjä

Tilastokeskuksen työvoimatilasto arvioi, että kulttuuriteollisuus – taiteet, viihde

Kansallisooppera toi syksyn ohjelmistoon koronakriisiä kommentoivan humoristisen Covid fan Tutte -oopperan, jonka libretton oli laatinut Mozartin Così fan Tutte -oopperan musiikkiin Minna Lindgren.

ja virkistys sekä niihin liittyvä palvelu- ja toiminta – työllisti viime vuonna 157 000 ihmistä, noin kahdeksan prosenttia työvoimasta. Kulttuuri työllistää siis enemmän suomalaisia kuin metsäteollisuus ja elektroniikkateollisuus yhteensä. Alan yrityksiä Suomessa on ehkä 20 000.

Työ- ja elinkeinoministeriön toimialakatsauksessa syyskuussa 2020 kuva-

taan myös luovan talouden tilannetta.

Yleisnäkymä on varovainen. Suuri yleisö ei lähde liikkeelle tartuntojen pelossa. Alalla pelätään pitkälle jatkuvaa peruutusten aaltoa. Kevään äkkipysähdysten kerrannaisvaikutukset alkavat pian näkyä myös uusien sisältöjen ja esitysten puutteena, joka vähitellen näivettää esittävän taiteen laajemminkin.

Uusia uhkatekijöitäkin ministeriö näkee luovan talouden edessä. Ihmiset jäävät entistä helpommin sohvalle ulkomaisten suoratoistopalveluiden äärelle. Sisältömarkkinoilla ja tapahtumateollisuudessa vahvistuvat siis kansainväliset jättiyritykset. Samalla kotimaassa kuntatalouden suunta kohti yhä vaikeampia aikoja johtaa siihen, että myös kulttuurin julkinen tuki supistuu.

- **Kun tilanteen** helpottuminen ei ole näkyvässä, pessimismi ja näköalattomuus lisääntyvät nopeasti, arvioidaan ministeriön katsauksessa.

- **Kuitenkin suomalaisten** kulttuurinäkkyminen ja vahva harrastus näkyy esimerkiksi Helsingin kaupunginorkesterin toiminnassa, sanoo intendentti Aleks Malmberg.

- **Voimme myydä lippuja** vain pienen osan konserttisalien täydestä kapasiteetista, mutta ne menevät erittäin hyvin kaupaksi. Orkesteri soittaa lyhyempiä konsertteja, mutta esityksiä on enemmän kuin normaaliaikoina. Viime kuukausina olemme kokeneet selvästi, miten uskollinen meidän ystäväjoukkomme on.

Karita Mattila nähtiin vuosien jälkeen Kansallisoopperan näyttämöllä.

Luovan talouden tekijät ovat näissä oloissa valjastaneet kaiken luovuutensa esitysten jatkumiseksi. Ohjelmistot on myllätty uusiksi, esityspaikkoja vaihdettu ja matkustusrajoitusten aiheuttamat esiintyjäperuutukset korvattu uusilla ratkaisuuilla. Se on jonkin verran avannut uusia työtilaisuuksia suomalaisille ja paikallisille taiteilijoille, kun ulkomaiset vierailijat ovat joutuneet jäämään pois. Mutta Klubin vieraat muistuttavat, että samalla jää puuttumaan uusien vaikutteiden ja elämysten vaikutus, joka on kulttuurille aina tärkeä tekijä.

Lahjoituksille verovapaus

Heidi Almi nostaa esiin varainhankinnan lainsäädännön selvän epäkohdan.

- **Kulttuurialan lahjoitusten** verovapaus koskee nykyisin vain yliopistojen rahoitusta. Jos myös oopperalle, konserteille tai teattereille annettavat lahjoitukset olisivat verovapaita, uskon, että kulttuurin rahoitusmalli

muuttuisi meillä samaan suuntaan kuin monissa muissa maissa on tapahtunut. Joka tapauksessa kulttuurilaitosten julkinen tuki ja yksityinen varainhankinta rakennetaan uusiksi sitten, kun nykyisestä akuutista kriisistä on selvitty.

Savonlinnan oopperajuhlien festivaalijohtaja Jan Strandholm kehottaa ajattelemaan kulttuurin talousvaikutuksia laajemmin.

- **Oopperajuhlien taloudellinen** merkitys Savonlinnan kaupungille ja sitä ympäröivälle alueelle laajemminkin on mittava. Vaikka viime kesästä selvittiin melko pienin tappioiden, on selvää, että jo toisella kerralla oopperajuhlien peruuttaminen iskisi hyvin voimakkaasti maakunnan hotelleihin, ravintoloihin, mökkivuokraukseen, kuljetuksiin ja jopa Savonlinnan torikauppaan. Kulttuuritalouden heijastusvaikutukset ovat siis laajat ja arvoketjut hyvin monimutkaisia.

Kaupunginteatterin johtaja Kari Arffman muistuttaa, että luova ala on tavattoman monimutkainen taloudellinen kokonaisuus, jonka osien rahoitusmallit eroavat toisistaan.

- **Helsingin kaupunginteatteri** on kaupungin organisaation osa, jonka budjetista lipputulot kattavat 40–50 prosenttia. Me keskustelemme koko ajan tukimallista elinkeinoministeriön ja kaupungin kanssa. Työmme on siis julkista palvelua ja esimerkiksi toiminnan supistaminen tai esi-

tysten määrän vähentäminen ei ole yksin meidän käsissämme. Siihen täytyy aina saada kaupungin johdon hyväksyntä, Arffman selostaa.

- **Onneksi paikallinen** sopiminen toimii hyvin: me emme ole tänä vuonna lomauttaneet tai irtisanoineet teatterin työntekijöitä, vaan kevään esitysten peruminen hoidettiin lomien siirroilla.

powerhead BLADE

LYIJYTTÖMIEN LUOTIEN TULEVAISUUS ON TÄÄLLÄ

BLADE KÄRKI
Ainutlaatuinen kolmilapainen kärjen design

100% TÄYTTÄ KUPARIA
Optimaalinen rakenne ja lujuus maksimaalisen laajentumisen takaamiseksi

ÄÄRIMMÄINEN TARKKUUS

sako CARTRIDGES

@sako_international | facebook.com/sakointernational | youtube.com/sakold | SAKO OY | www.sakosuomi.fi

Väinö Linna nousi kiistoista kansalliskirjailijaksi

Postuumit muistelmat rikastavat monin tavoin hänen kehityskaartaan.

TEKSTI Panu Rajala

Väinö Linnan tie menestyskirjailijaksi on yksi merkellisimpiä. Hän alkoi kirjoittaa kannon päässä ruudulliseen vihkoon Syvärin eteläpuolella kesällä 1942. Hän yritti kirjoittaa myös laiturilla, mutta aurinko häikäisi liikaa järven pinnasta. Hän kirjoitti lyijykynällä selostusta rykmenttinsä hyökkäysvaiheista Ylämyllyn paloaukealta Itä-Karjalan Pertjärven asemiin, joissa odoteltiin kahdeksan kuukautta.

Alikersantti uskoi, että juttu julkaistaisiin. Hän lähetti vihkon Werner Söderströmin kustannusliikkeeseen, mistä se kohta palautettiin. Linna kertoo, että ryhmätoverit vähän pettyivät, vaikka toiset naureskelivatkin hänen kirjoitustouhulle. Häntä pidettiin konekiväärikomppanian kronikoitsijana. Useimmille maalaispojille kirjoittaminen oli aivan outoa kirjallisuudesta puhumattakaan. Hyviä kirjeen kirjoittajia kyllä arvostettiin. Linna vannoi, että vielä kerran ne Helsingissä pyytävät häneltä kirjoitusta.

Väinö Linna hankki kirjoituskoneen vasta 1957 kirjoittaessaan Täällä Pohjantähden alla -trilogiaa.

KUVA Heikki Välimäki / Työväenmuseo Werstas.

Kesti alun toistakymmentä vuotta ennen kuin Linna ryhtyi täyttämään lupaustaan. Hän meni sodan jälkeen työpaikkaansa Finlaysonin tehtaaseen Tampereella, mutta päätti, että sinne hän ei jää. Ainoa tie ylöspäin oli kirjoittaminen. Hän itseopiskeli hirmuisella lukuvauhdilla kirjailijaksi. Hän luki sekaisin kaunokirjallisuutta, filosofiaa, psykologiaa, historiaa. Lukuhedelmät näkyvät purkauksenomaisessa esikoisromaanissa Päämäärä (1947). Toinen romaani Musta rakkaus (1948) todistaa kiivaasta Dostojevskin harrastuksesta.

Näytti siltä, ettei tästä tehtaan laitoshmiehestä tulisi ainakaan yhteiskunnan kuvaajaa. Hän piehtaroi yksilöpsykologisissä syövereissä siihen mittaun, että kolmas romaani hylättiin kaksi kertaa. Ura näytti loppuvan siihen. Linnan kunnianhimo saavutti filosofisen harhakorkeutensa: hän uskoi olevansa Messias, joka paljastaa ihmiskunnan valtavan itsepetoksen. Maailma oli kirjoittajan mielestä läpikotaisin paha, eikä mitään uskonnon suoma pelastusta näkynyt.

Itsemurhan partaalta Linna reuhoi itsensä kuiville juoksemalla uuvuksiin umpihangessa ja hylkäämällä sekavan romaaninsa. Hän keskeytti akatemia-apurahan ja palasi tehtaaseen. Työporukka ja

Väinö Linna kädessään kirjansa *Tuntematon sotilas*.

KUVA E. M. Staf / Museokeskus Vapriikki.

huumori tervehdyttivät synkän miehen. Hän huomasi, että vapaus ja yksinäisyys eivät sovi hänen sosiaaliselle tyyppilleen. Hänen persoonallisuutensa ahdistunut puoli sai kyytiä.

Näin Tuntematon syntyi

Sota oli syrjäytyneen maalaispojan suuri elämys. Siellä hän kohtasi miehisen kaveripiirin, joka selvisi kovista paikoista. Siellä oli myös selvät tehtävät, jotka piti täyttää. Siellä ei ollut aikaa itsetutkiskelulle. Mentiin eikä meinattu, hirtehin huumori kukoisti. Tähän elämykseen Linna palasi kirjoittamalla. Hän huomasi viimeinkin pitävänsä henkilöistä, joista halusi kirjoittaa. Niin alkoi syntyä suuri sotaromaani.

Tuntemattoman sotilaan (1954) syntyprosessi on avoimuudessaan ainutlaatuinen. Linna kirjoitti romaania töiden

jälkeen kotona ympärillään kirjallinen kaveripiiri, joka sai kuulla illan liuskat tuoreeltaan kirjailijan lukemana. Hän sai kerronnalleen mahdollisimman välittömän palautteen. Jaakko Syrjän mukaan vahvin kehu oli vain: ”Ei jumalauta...”

Loppu on historiaa, kuten sanotaan. Romaanin jymymenestys oli tekijälleen täydellinen yllätys. Kaverit jännittivät aluksi, julkaistaanko sitä ollenkaan, kun siinä oli niin radikaalia kuvausta jatkosodasta. Kun se vähän karsittuna hyväksyttiin, joku kavereista uhoi, että sitä voidaan myydä jopa 5000 kappaletta. Linna ei uskonut, hän löi vetoa kahvikupista, että ei mene. Kun romaania oli myyty yli 50 000, sitten 100 000, lopulta 150 000 hän joutui tarjoamaan montakin kahvikupillista. Nykyinen painosmäärä pyörii miljoonassa.

Ei menestys pelkkää voittokulkua ollut. Romaani kohtasi kovaa vastustusta. Vielä 50-luvulla sota oli herkkä aihe. Linnan katsottiin kolhineen liiksi suomalaisen sotilaan ja varsinkin upseeriston kunniaa. Hänen rykmenttinsä JR8:n komentaja, kenraali Pietari Autti kirjoitti Linnalle: ”Tulkaa ja ampukaa minut, mutta älkää häväiskö rykmenttiä.” Linna vastasi, perusteli näkemyksiään ja sai kenraalin leppymään. Tämä tuli sitten jopa onnittelemaan rykmenttinsä ”häpäisijää” hänen 50-vuotispäivilleen.

Tuntemattomasta käytiin valtava keskustelu kautta maan. Vahinko, että Linna on tarkoin hävittänyt saamansa kansalaispalautteen, joka kuuluu olleen varsin värikäs. Myös kritiikki oli jakautunutta, mutta kansansuosio vaimensi soraäänit. Nopeasti romaani nousi puolustusvoimissakin oppikirjan asemaan. Sen henkilöitä alettiin pitää ilmieläneinä – ja monella olikin todelliset esikuvansa.

Heistä Linna tekee selkoa teoksensa Päivä on tehnyt kierroksensa (Siltala 2020), joka perustuu kirjailijan nauhaan puhumiin muistelmiin puoli vuosisataa sitten. Romaanissa on sekä

esikuvan mukaan kopioituja henkilöitä että eri tyypeistä koottuja hahmoja. Yleisesti on tiedossa Rokan esikuva, sakkolalainen Viljami Pylkäs, mutta harvempi tuntee kapteeni Kaarnan tai luutnantti Lammion mallit, puhumatkaan Koskelan esikuvasta Einari Koskosesta, josta piirtyy mielenkiintoisen ristiriitainen henkilökuvana.

Pohjantähti edelleen kiistanalainen

Kun Tuntemattomasta sotilaasta on tullut kiistan klassikko ja yhteistä omaisuutta elokuva- ja teatterisovituksineen, sketseineen ja vitseineen päivineen, Linnan torpparitologia Täällä Pohjantähden alla (1959-1962) on edelleen ja voisi sanoa uudelleen kiistanalainen.

Linna tunnustaa mustelmissaan avoimesti tendenssinsä ja puolueellisen asenteensa. Hän lähti kirjoittamaan romaania nimenomaan puolustaakseen kapinassa 1918 hävinnyttä punaista osapuolta. Hän halusi sanojensa mukaan kumota ”valkoisen valheen” ja palauttaa punaisille kansalaisoikeudet. He olivat kapinassa valtiorikollisia, mutta eivät kriminaaleja, Linna tähdensi. Tämä punainen lanka kulkee läpi trilogian.

Linna kertoo, kuinka hän kirjoitti trilogiaa ikään kuin lasikaapissa, koko kansan odottavat katseet kohdistuivat häneen. Suuren tutkimustyön hän teki ja yritti yli voimiensa.

Linnan tapa kirjoittaa oli maaninen, hän eli tupakalla ja mustalla kahvilla, ei liikkunut eikä levännyt.

Eihän terveys sitä kestänyt. Maatila Hämeenkyrössä vei sekin voimia, vaikka tarjosi työrauhan ja inspiroivan ympäristön. Vasta 1957 hän hankki oman kirjoituskoneen, sitä ennen tärkeämmät:

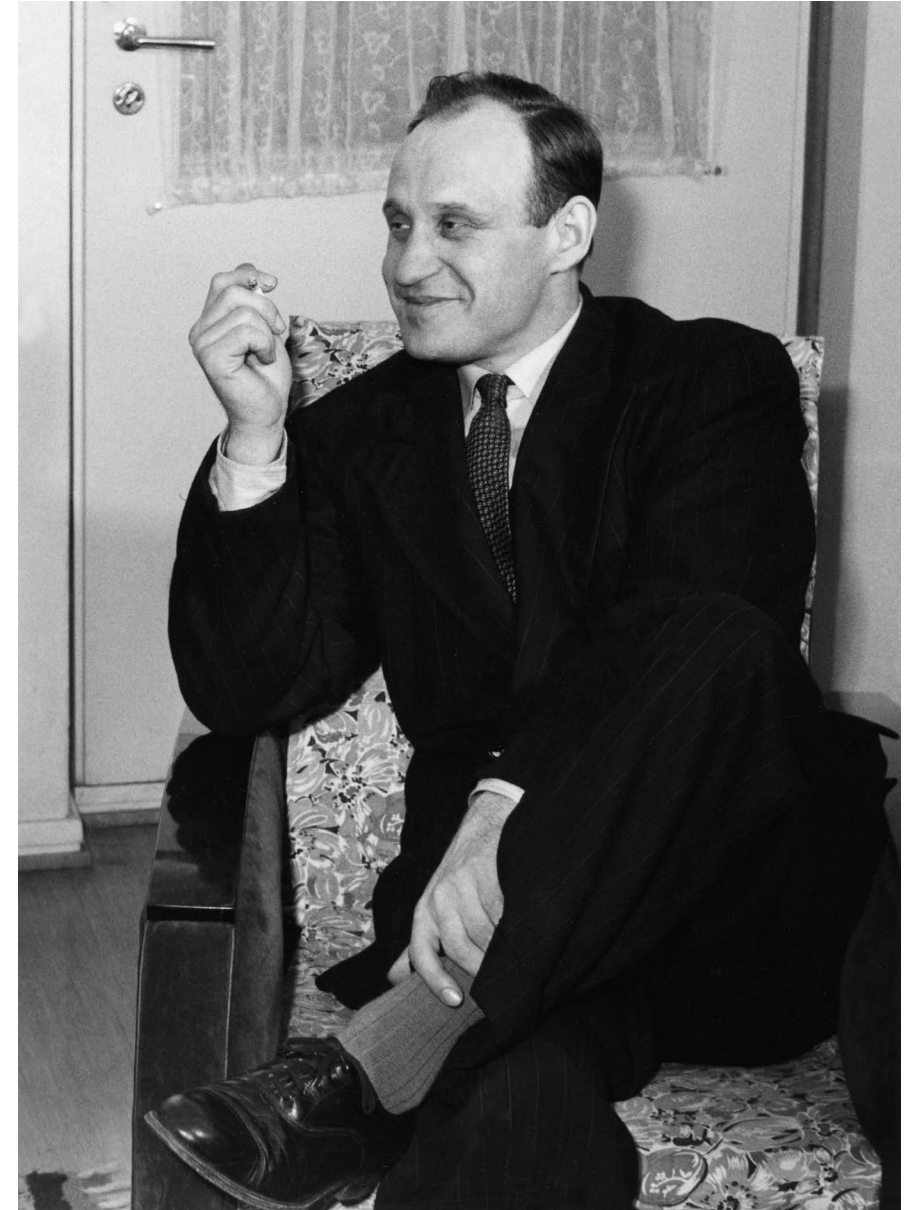
traktorin ja pakettiauton. Lopulta myös sen mustan Mersun, jota vieläkin reliktinä säilytetään.

Kun Tuntematon raapaisi isänmaallisia upseereita, Pohjantähti nostatti historiantutkijat takajaloilleen. Kun sotaromaanin kritiikki on tahtunut, torpparikuvauksen kohdalla se tuntuu pikemmin yltyvän. Linna vaikutti niin voimallisesti lukijoiden mielikuviin, että romaania alettiin pitää totena historiana. Tämä aiheutti huolta porvareiden piirissä. Muistan, kun koulussani Norssissa muutama opettaja toppuutteli meitä poikia heti tarttumasta näihin kirjoihin. Koulun lehden Veikon pääkirjoitus määritteli romaanin ahtaan maailman kuvan: Koskelassa on kaikki oikeus, kun taas Matinkuusen tuolla puolen vallitsevat pahuus ja vääräys.

Johtavat historiantutkijat haastettiin aikanaan Hufvudstadsbladetissa väittelemään Linnaa vastaan romaanin totuudesta. Linna pärjasi ottelussa odottamattoman hyvin, koska oli huolellisesti valmistautunut. Mutta eivät historiantutkijatkaan ole periksi antaneet. Linnan antamaa kuvaa sisällissodan syistä ja seurauksista pidetään nykyisin yksipuolisena, osin virheellisenä ja liian torpparivoittoisena. Eiväthän torpparit olleet edes kovin vaikuttava kansanosakapinassa. Eikä historiassa tunneta tapausta, että pappila olisi ottanut torppansa maita takaisin.

Moderni kriitikopolvi on aina pitänyt Linna kirjallisilta keinoiltaan toivottoman vanhentuneena kertojana. Ehkä juuri siksi, ilmaistessaan asian mahdollisimman selvästi, Linna on saanut niin lujan otteen kansan itsekäsityksestä. Hänen vahvin valttinsa on elävä ihmiskuvaus, joka Pentinkulman leveydeltä toimii koko kansan äänitorvien tavoin.

Väinö Linnan viimeinen vastaisku kritikoilleen oli se, että hän otti vastaan vain tieteen akateemikon arvon. Siinä saivat sivalluksen niin taiteen kuin tie-

Väinö Linna ei suostunut taiteen, vaan tieteen akateemikoksi.

KUVA E. M. Staf / Kansanarkisto.

teen asiantuntijat – taustavaikuttajana presidentti Urho Kekkonen, jonka valitsijamiesehdokkaana ja linjan kannattajana Linna vielä viimeisinä vuosinaan ennen sairastumistaan esiintyi. Ei kai kirjailija voi Suomessa sen pollempaa asemaa havitellaakaan. Puhuessaan akateemikko Pertti Virtarannan nauhuriin

vuonna 1973 Linna myönsi, että hän piti saamaansa arvostusta jo kohtuuttomana, mutta samalla se kuvasti hänen mukaansa kirjallisuuden yleisesti nauttimaa arvontaa Suomessa.

Suomi loi suhteet Kiinaan heti

TEKSTI Tapani Ruokanen | KUVA Markus Vornila

Suurlähtetiläs Arto Mansala kävi läpi Kiinan kehityksen kiemuroita ja Suomen suhtautumista niihin Kirjan illassa.

Arto Mansalan työura isänmaan puolesta on vaikuttava: Suurlähtetiläs Budapestissä, Pekingissä, Moskovassa ja Bonnissa sekä lopulta ulkoministeriön valtiosihteerin, korkein virkamies ulkoasiainhallinnossa.

Arto Mansala kertoi koronarajoitusten rajatulle täydelle salille värikkäasti ratkaisevista hetkistä nykyisen Kiinan historiassa ja siitä, kuinka Suomi onnistui käyttämään niitä hyväkseen.

Ensimmäinen tilaisuus oli, kun maamme loi valtiolliset suhteet Punaiseen Kiinaan vain kolme kuukautta Mao Zedongin vallankumouksen jälkeen:

”Suomi tunnusti Maon hallituksen jo tammikuussa 1950 eli ensimmäisten mukana muiden Pohjoismaiden kanssa. Tämä muistetaan Kiinassa, hyvällä. Tämä oli ensimmäinen ratkaiseva tapahtuma nyky-Kiinan historiassa.”

Muistamisesta esimerkkinä Arto Mansala kertoo, kuinka Suomi sai lähetystörakennuksen uudelta diplomaattialueelta kävelymatkan päässä Tienanmenin eli Taivaallisen rauhan aukiolta.

”Naapurissamme oli keskeisiä suurvaltoja – ja pieni Albania ehkä koimeimpana. Tämä johtui Kiinan ja Albanian erityissuhteesta. Pääminis-

teri Zhou Enlai kunnioitti lähetystömme valmistumista 1955 vierailemalla siellä ulkoministerinsä kanssa.”

Valokuvat lähetystön seinällä kertovat yhä tänään tapahtumasta.

”Virkillijät kirkuivat pieni punainen kirja kädessään”

Toinen merkittävä murroskohta oli kulttuurivallankumouksen aikaan 1960-luvulla – Mansala sattui käymään silloin Kiinassa. Hän aisti suuren vihamielisyyden Neuvostoliittoa kohtaan. Maon propagandaa levitettiin Kiinan lentoyhtiön nimissäkin:

”Istuimme Pekingin kentän hallissa, kun paikalle pölähti lentoemäntiä ja virkailijoita, jotka huusivat kimeällä äänellä Maon ajatuksia pienet punaiset kirjat käsissään.”

Kulttuurivallankumous oli Maon viimeinen marssi, kymmenen vuotta 1966-76 kestänyt hajota ja hallitse -operaatio, jonka tarkoitus oli vahvistaa hänen valtaansa. Syntyi väkivalta ja kaaos, jossa kuoli ehkä yli miljoona ihmistä ja vammautui yhtä paljon.

Suomelle ongelma oli se, että välillä Kiinasta ja Neuvostoliitosta tuli vihamiehiä kymmeneksi vuodeksi. Pre-

sidentti Urho Kekkonen joutui tasapainoilemaan ja Arto Mansala ulkoministeriön itätoimiston päällikkönä teki työtä hänen puolestaan.

Deng solmi suhteet ja käynnisti uudistuksen

Suuri muutos alkoi, kun Yhdysvallat ja Kiina lähentyivät:

”Yhdysvallat järjesti diplomatiassa vuosisadan yllätyksen 1971 – ping-pong -diplomatia johti presidentti Nixonin vierailuun Kiinassa. Deng Xiaoping, joka oli joutunut kulttuurivallankumouksen hampaisiin, alkoi kääntää Kiinan kurssia. Hän ilmoitti, ettei ole väliä, minkä värisiä kissat ovat, kunhan ne pyytävät hiiriä.”

Arto Mansala pitää Dengin johtamaa täyskäännöstä Kiinan kolmantena suuren murroksena. Mutta myös vuotta 1989 voi pitää taitekohtana. Silloin Kiina valitsi kommunistipuolueen kurin opiskelijoiden pyrkiessä liberaaleihin uudistuksiin. Mansala sattui olemaan paikalla silminnäkijänä Tiananmenin verilöylyn aikaan kesäkuussa.

”Olin aloittamassa samana syksynä Pekingin lähettiläänä ja tutustuin uu-

teen asemapaikkaani kesällä – siellä oli juuri samoina päivinä käynnissä ilmi kapina opiskelijoiden vyöryessä Taivaallisen rauhan aukiolle ja armeijan panssareiden jyrätessä.”

Suomi ei hyväksynyt Pekingin väkivaltaa omia kansalaisia vastaan kuten eivät muutkaan länsimaat, mutta jatkoi yhteydenpitoa. Presidentti Koivisto vältti jyrkkiä kannanottoja.

”Ulkomaankauppaministeri Pertti Salolainen tuli Pekingiin jo syksyllä 1989, kun verilöyly oli ollut 4. kesäkuuta. Hän pääsi tapaamaan pääministeri Li Pengia, mutta oli sovittu, ettei puhuta siitä asiasta. Salolainen kuitenkin otti sen puheeksi ja meidän palaverimme loppui siihen. Kollega lähetystöstä sanoi, että kai huomaisit, että teidät heitettiin ulos.”

Xi kävi Suomessa jo 26-vuotiaana

Yksi Suomelle merkittävä tapahtuma oli varapääministeri Geng Biaon vierailu Suomeen 1979 Kekkosen ollessa vielä presidentti. Mansala oli UM:n itätoimiston päällikkö. Geng oli työskennellyt Helsingissä nuorena ja valtuuskunta vieraili Ruotsissa ja Norjassa.

”Varapääministerin sihteerin oli 26-vuotias Xi Jinping, nykyinen eliniäksi valittu Kiinan presidentti. Hän oli kommunistijohtajan poika, mikä selittää aseman. Xi kävi jälleen Suomessa diplomaattisuhteidemme 60-vuotisjuhlan aikaan kymmenen vuotta sitten varapresidenttinä – vieraili aina Rovaniemeä myöten. Suomen täyttäessä 100 vuotta kolme vuotta sitten hän oli valtiavierailulla Suomessa. Presidentti Xi on hyvin tietoinen siitä, mikä Suomi on.”

Suuri muutosvaihe Kiinassa on jälleen käynnissä.

Useassa maassa toiminut suurlähtetiläs ja entinen valtiosihteerin Arto Mansala kertoi Klubin Kirjan illassa äskettäin ilmestyneestä teoksestaan ”Asemapaikkana Peking”.

”Kiina astuu meidän aikanamme suurvaltojen ja kehittyneiden maiden joukkoon – eikä se voi enää pitää vahvuksiaan piilossa. Yksi sen vahvuus on kansanarmeija, jonka johto kuuluu nykyisin presidentti Xi:lle. Kiina käyttää laajentumisensa kaupallisia keinoja, rakentaa uutta Silkkiteitä ja sijoittaa varoja ympäri maailmaa.”

Kiinan kommunistisen puolueen 100-vuotistapahtuman aikaan 2049 Kiina aikoo olla suurvalta ja merivalta. Se on levittänyt Etelä-Kiinan merelle perustamalla keinosaria, joilla on lentokenttiä.

Presidentti Xi on ilmoittanut suoraan, että Kiina pyrkii maailmanvallaksi. Kiinan painoarvon nousu perustuu talouteen.

Kim Il Sungin poika Suomen lähettiläänä

Mansala kirjoittaa, kuinka kiinalaiset johtajat näyttävät tuntevan solidaarisuutta Suomea kohtaan sen tähden, että tsaarit olivat vainonneet meitä ja Kiina-

kin oli kärsinyt nöyryyksiä ulkovaltojen silpoessa maata.

Pekingissä ollessaan Arto Mansala toimi suurlähtetiläänä myös Pohjois-Koreassa. Tuon merkillisen maan ensimmäinen johtaja, Kim Il Sung otti Suomen lähettiläänä vastaan pari kertaa.

”Merkillisin tapaus oli kuitenkin Kim il-Sungin poika kolmannesta avioliitosta Kim Pyong-il, joka nimettiin suurlähtetiläänä Helsinkiin 1994. Häntä vartioitiin koko ajan tarkasti. Pyong-il siirtyi seuraavaan karkotuspaikkaansa Varsovaan 1998 ja sitten Prahaan. Ehkä hän on yhä siellä?”

Mansala on nähnyt kommunismin kiemuroita urallaan: Kimin perhediktatuuri on kommunistinen dynastia ja Kiina kommunistinen markkinatalous. Neuvostoliitosta on sen sijaan kuoriutunut Pyhä Venäjä, joka katsoo olevansa oikean kristillisen uskon puolustaja.

Ura 43 vuoden ajan ulkoasiainhallinnossa on ollut hyvä tarkkailupaikka hullussa maailmassa.

Mainettaan monipuolisempi avantgardisti

TEKSTI ja KUVAT Antti Virkkunen

Ateneumin Magnus Enckell-suurnäyttely kertoo taiteilijan tuotannosta kattavasti ja tuo esiin hänen roolinsa sekä kulttuurielämän vaikuttajana, että valtavirrasta poikkeavana oman tiensä kulkijana. Näyttelyn runsaus vaatii katsojalta huolellista paneutumista, jotta hän löytäisi sen, mikä on kiinnostavinta. Parhaat teokset ovat eurooppalaista huipputaidetta, mutta näyttelyn lähes 200 maalauksen joukkoon mahtuu myös töitä, jotka toistavat itseään.

Magnus Enckell (1870-1925) ei sovi taiteellisesti mihinkään tiettyyn muottiin. Hänen laajasta tuotannostaan ei löydy yhtä punaista lankaa. Ehkä tunnusomaisinta Enckellin taiteessa on eroottisävyinen miesvartalon kuvaus, joka jatkui koko hänen taiteilijauransa. Enckell omaksui sujuvasti Euroopan taiteen uudet virtaukset, symbolismin, vitalismin ja mytologiset aiheet, joiden turvin hän saattoi luontevasti maalata myös kiellettyjä haluja. Mutta Enckell teki paljon muutakin asetelmista monumentaali-maalauksiin.

Useimpien Suomen kultakauden tunnettujen maalareiden sisäinen maisema oli Kalevalaa ja raatamista. Enckellin ei. Hänen koko tuotantonsa on modernia taidetta. Hän etsi kaiken aikaa uutta ja pyrki yhdistämään klassiset taidehanteet uusiin taidesuuntiin. Hän oli melkoinen outolintu Suomen ahtaissa taidepiireissä. Arvostelijoiden oli vaikea sulattaa hänen rohkeasti kuvaamiaan värikkäitä miesvartaloita.

Poika ja purje, 1902.

Nykykatsojalle voi olla uutta se, että Enckell oli oman aikansa radikaali avantgardisti, joka oli tuomassa taidevaikuttajana voimallisesti Suomeen uusimpressionismia ja muita eurooppalaisia taidevirtauksia. Ihmisenä Enckell oli sivistynyt kosmopoliitti, kansainvälisissä kulttuuripiireissä viihtyvä seurallinen maailmanmies. Mutta hän kaipasi myös kodin yksityisyyttä ja oli yksinäisyydessä viihtyvä haaveilija.

Mielen syvyydessä

Enckellin uran alkuvaihe osuu Suomen kultakauden taiteen huippuhetkille 1890-luvun alkuun. Ehkä parhaiten tunnettu osa hänen tuotannostaan ovat nämä varhaiskauden ankarat, mutta vaikuttavat symbolimaalaukset. Alaston poika syvälle omiin ajatuksiinsa vaipuneena, heräävän puberteetin uusi maailma ja askeettinen ankea väripaletti ovat Enckellin tavaramerkkejä. Tämän kauden merkkiteoksia ovat sisäänpäin kääntynyt *Heräävä poika*, 1892 ja vaikuttava *Mater Dolorosa*, 1894.

Alaston poika, 1892.

Vapautuminen

Vuosisadan vaihteen jälkeen Enckellin ote muuttuu rennommaksi ja vähitellen hän löytää värit uudelleen. Maalauksiin syntyy liikettä ja teosten aihepiiri laajenee. Enckellin ja koko Suomen taiteen voimakas murroskohta oli Pariisin Syysalonki 1908. Enckell järjesti sen yhteyteen suuren suomalaisen taiteen näyttelyn. Eniten töitä oli Gallen-Kallelalta ja häneltä itseltään. Mukana olivat myös mm. Hugo Simberg, Eero Järnefelt ja Juho Rissanen. Kokonaisuus ei purrut ranskalaisiin katsojiin ja kritikoihin, jotka vanhoivat jälki-impressionistisen väritaitteen nimeen. Enckell ja moni muu suomalainen taiteilija teki johtopäätöksensä ja vaihtoi murretun väriskaalansa puhtaaseen sateenkaaripalettiin.

Enckell oli muutoksen moottori, mutta uranuurtaja Suomessa hän ei ollut. Esimerkiksi Ellen Thesleff omaksui tämän sateenkaariväriskaalan ennen Enckelliä ja käytti sitä monissa teoksissaan jo vuodesta 1906 alkaen.

Samalla, kun Enckell löytää uuden kirkkaan värimaailmansa, hänen siveltime käyttönsä muuttuu dynaamisemmaksi ja suuripiirteisemmäksi ja näin hän on kehittänyt oman tapansa irtautua tiukasta realismista. Tämän kauden hieno esimerkki on *Poikia rannalla*, 1910.

Ylösnousemus

Magnus Enckellin taiteilijakuvaan kuuluvat kiinteästi myös uskonnolliset maalaukset, joita leimaa omakohtainen syvällisyys. Persoonallinen ja hieno suomalaisuudessaan on hänen tulkintansa Öljymäen puutarhasta *Getsemane*, 1902. Uskonnollisuus liittyy myös hänen uraansa monumentaalimaalarina. Tällä saralla hänen pääteoksensa on Tampereen tuomiokirkon vaikuttava alttarimaalaus *Ylösnousemus*, 1907.

Muotokuvat

Enckell maalasi korkeatasoisia muotokuvia koko uransa ajan. Jo varhainen pieni *Tytön pää*, 1888 osoittaa hänen kykynsä muotokuvamaalarina. Vuoden 1908 jälkeen tapahtunut värimaailman ja siveltimekäytön muutos näkyy selvästi myös muotokuvissa. Useimmat muotokuvansa hän maalaa rennosti ja suuripiirteisesti, mutta yhdistää myös upeasti tarkan ja suuripiirteisen siveltimekäytön huipputöissään, kuten vangitsevassa *Tyra Hasselblatin muotokuvassa*, 1910.

Värien vallassa

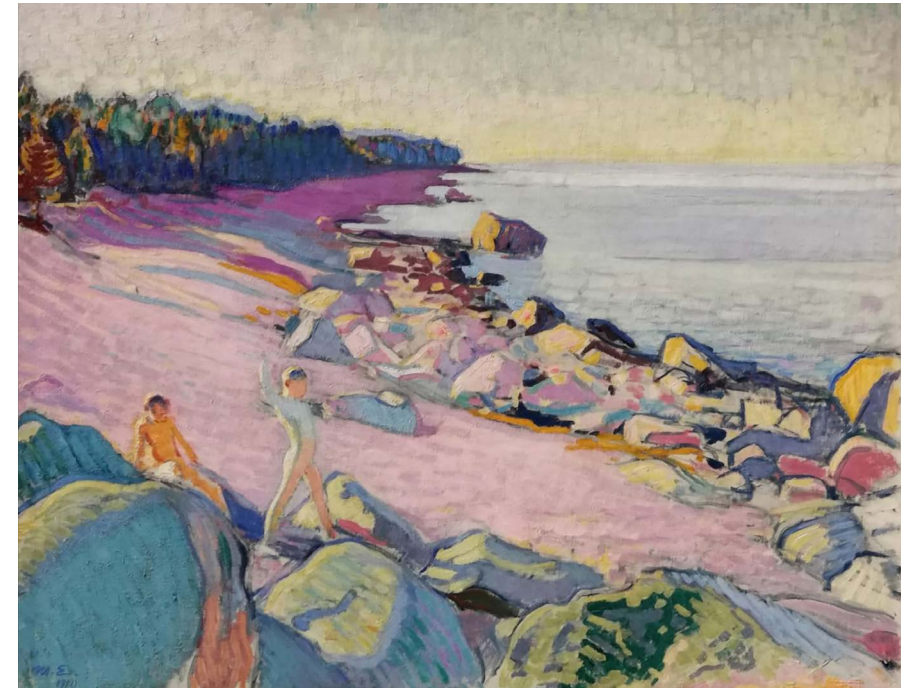
Loppukautensa 1910-luvun alusta alkaen Enckell maalaa kirkkain värein rennon suuripiirteisesti mytologia -aiheita, muotokuvia, asetelmia, maisemia ja kotiinteriöörejä. Todella kiinnostava on hänen ekspressiivinen maisemansa *Kuutamo, Kilo*, 1923, jossa voi nähdä van Gogh-vaikutteita.

Enckell saavutti urallaan melko nopeasti tunnustetun aseman yhtenä oman aikansa merkittävimmistä suomalaisista taiteilijoista. Hänen ystävapiiriinsä kuului lukuisia Suomen kulttuurielämän vaikuttajia ja hän imi vaikutteita monilta eri tahoilta. Nämä vaikutteet näkyvät Enckellin tuotannossa aiheiden runsautena. Taidepiireissä Albert Edelfelt oli Enckellin tärkein tukija ja mentori.

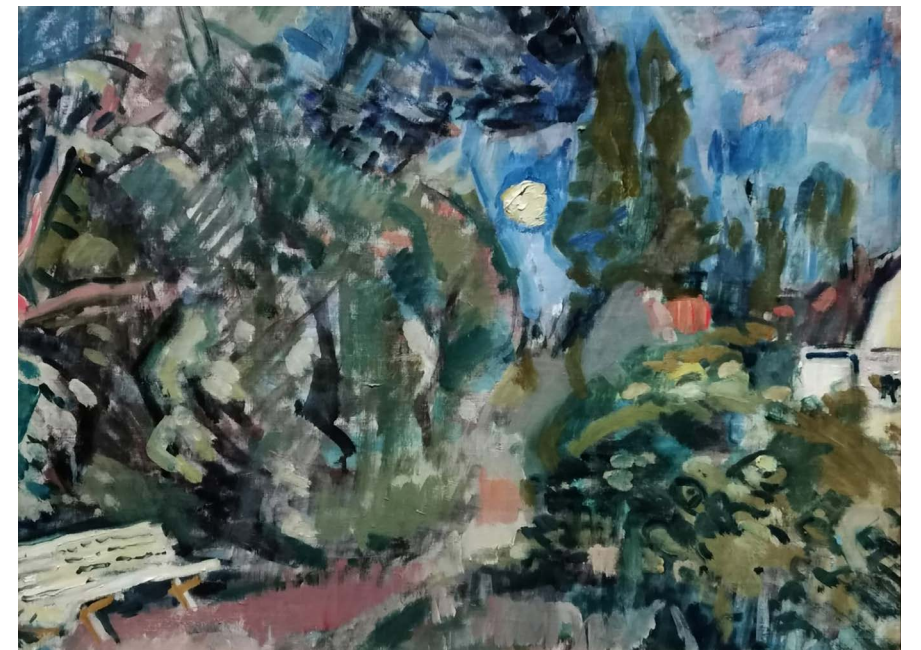
Hieno tunnustus Enckellille oli Suomen taideakatemian Ateneumissa syksyllä 1925 järjestämä suuri Enckellin retrospektiivinäyttely. Helsingistä näyttely siirtyi Tukholmaan, jonne myös Enckell matkusti. Hän sai matkan aikana keuhkokuumeen ja kuoli Tukholmassa uransa huipulla 26.11.1925.

Klubilaisten kaksi opastettua ryhmää kävi tutustumassa näyttelyyn 29.9.2020.

Näyttely jatkuu 14.2.2021 saakka.

Poikia rannalla, 1910.

Kuutamo, Kilo, 1923.

Mikä korvasi Leninin Venäjän identiteetissä?

Klubin historiaillan teemana oli kommunistisen Neuvostoliiton perustajaisän V. I. Leninin syntymän 150-vuotismuisto.

TEKSTI Martti Häikiö | KUVA Times of India

Lenin oli puolijumalan kaltainen kulttihahmo, teorianero ja yhteiskunnan rakentaja, jonka viisauteen ja kaukonäköisyyteen perustui kaikki menestys. Nyt Leniniä ei ole juhlittu eikä edes muistettu. Kommunismin romahduksen jälkeen tuli tyhjiö: Lenin kaadettiin. Mitä tuli tilalle kansakunnan identiteetin rakennusaineena?

Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen johtaja Vladimir Iljitš Lenin (oik. Uljanov, 1870–1924) tuli Venäjällä valtaan ”Suuressa sosialistisessa vallankumouksessa”. Se tapahtui lokakuussa 1917 eli läntisen ajanlaskun mukaan marraskuussa. Pian Lenin nousi uuden sosialistisen järjestelmän ylivertaiseksi johtajaksi ja kaikkien elämänalojen esikuvaksi.

Keisarillinen Venäjä muutettiin Lenin johdolla ensin Neuvosto-Venäjäksi ja sitten Neuvostoliitoksi. Lenin esitettiin maan uudistajana ja nykyaikaistajana ”leniniläisen marxismin” teorian pohjalta. Hänestä tehtiin materialistinen pyhimyshahmo ja kaiken hyvän esimerkki. Vuosikymmenten mittaan eri kriiseissä Neuvostoliitto pyrki tekemään ”paluuta aitoon leninismiin”.

Suomessakin yritettiin käyttää hyväksi Lenin puolijumalan kaltaista

Puolijumalan asemasta pudotetun Leninin patsaita kaadetaan edelleen ympäri maailmaa. Tämä kuva on Intiasta vuodelta 2018.

asemaa kuvaamalla hänet Suomen itsenäisyyden takaajaksi, jopa itsenäisyyden ”lahjoittajaksi”. Asetelma on viety äärimmilleen suomalais-venäläisessä yhteiselokuvassa Luottamus vuodelta 1976. Ajankuvana se kannattaa katsoa Yle-Areenasta.

Klubin historiaillan alustuksissa Lenin-kultti romutettiin perusteellisesti. Kansan toteuttama vallankumous oli tosiasiaa puolueen pienen ryhmän sotilaallinen vallankaappaus. Demokratian sijaan valtaan tuli yhden puolueen diktatuuri, jota ylläpidettiin massaterro-

rilla. Yhteiskunnan muuttaminen perustui ryöstöihin ja kollektivisointiin eikä kansan tahtoon vaan sen alistamiseen.

Teoria oli kuorrutusta säälimättömälle valtioterrorille. Kuvitelma ”hyvästä Leninistä” ja ”pahasta Stalinista” unohtaa sen, että Lenin käynnisti terrorin heti vallan kaapattuaan.

Neuvostoliiton ja kommunismin lakkauttaminen 1991 romuttivat kuitenkin myös Leninin aseman venäläisten identiteetin ankkurina ja majakana. Leninin patsaita kaadettiin ja hänen nimiinsä muutettuja paikannimiä palautettiin entiselleen, tunnetuimpana Leningradin vaihtuminen jälleen Pietariiksi.

Mitä tuli kaikkivaltiaan Leninin tilalle?

Keskustelussa Venäjän uuden identiteetin katsottiin nojaavan kolmeen tukipilariin. Tärkein niistä on valtio eli maan johtava ideologia on etatismi. Valtio on aina ja kaikessa ennen yksilöä. Valtiojohto on aina oikeassa.

Toinen tukipilari on historiapolitiikka. Vallankumouksen menetettyä asemansa keskeisimmän sijan virallisessa historiassa on saanut Suuri isänmaallinen sota 1941–1945. Stalinin arvostus on jälleen noussut, nyt sodan johtajana ja sen voittajana, vaikka hänen tekonsa terrorin toteuttajana tuomitaankin. Kyselyissä keisari Nikolai II ja kommunismin kaataja Jeltsin tuomitaan valtion heikkoina johtajina.

Identiteetin kolmas kulmakivi on ikaikainen ortodoksinen kirkko. Se edustaa suurta jatkuvuutta yli sukupolvien ja vuosisatojen. Leninin jättämä aatteellinen aukko lienee täytynyt enimmin juuri kirkon ja valtion liitolla.

KESKITY KLUBIIN JA MUUHUN TÄRKEÄÄN. JÄTÄ ISÄNNÖINTI ISÄNNILLE.

Täyden palvelun Isännät huolehtii kiinteistönnne hallinnosta, taloudesta, tekniikasta ja arvon kehittämisestä.

Pyydä tarjous: isannat.fi

Isännät Klubin vieressä:
Kansakoulukatu 5 B 14, 00100 Helsinki
Puh: 010 8383 400

45 vuotta luotettavaa isännöintiä

ISA-auktorisoitu
isännöintiyritys

POINTCOOL - SERVICE OY

Suurkeittiölaitteiden ja kylmäkalusteiden huolto pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

Virtuaalitodellisuus on uusi mahdollisuus

Virtuaalitodellisuus piirtää etemme todentuntuisen kuvan niin menneestä, nykyhetkestä kuin tulevastakin. Kattona on taivas, jos sekään.

TEKSTI Reijo Markku | KUVA Markku Nurminen / Design Reform Oy

Virtuaalitodellisuus on suomen kielen vastine Virtual Reality –sanaparille, jota käytetään asiasta puhuttaessa Suomessa. Käytetäänköön tässä artikkelissa kuitenkin suomenkielistä termiä. Virtuaalitodellisuus voidaan määritellä korvaamalla sana virtuaalinen sanalla 'kuvitelu'. Kyse on siis kuvittelusta todellisuudesta. Virtuaalitodellisuus on kolmiulotteinen maailma, jota voi aistia mm. virtuaalilasiensa avulla. Lasien avulla siirtyy ikään kuin uuteen ulottuvuuteen, immersiiiviseen maailmaan, jossa aivot asettuvat uuteen järjestykseen. Ikään kuin olisit kokemassa itse objektina sen ympäristön, jonka lasien läpi näet. Merkilläpantavaa on sekin, että ympäristö voidaan mallintaa niin, että se vastaa todellisuuden mittasuhteita.

Virtuaalitodellisuus syntyi aikoinaan tarpeesta simuloida erilaisia tilanteita. Lentokoneen ja laivan ohjaamoiden simulaattorit ovat hyviä esimerkkejä siitä, miten virtuaalista todellisuutta on sovellettu kouluttamiseen ja oppimiseen. Nykyään monelle on tullut tutuksi myös asuntojen 360-asteiset esittelyt tietokoneen tai mobiililaitteiden ruuduilta. Lisäksi virtuaalitekniikkaa sovelletaan yhä kiihtyvällä tahdilla pelimaailman

tarpeisiin. On olemassa kaksi kaupallista pelimoottoria, joiden alustoille voidaan mallintaa erilaisia ympäristöjä. Kaikki virtuaalitodellisuuteen liittyvät tuotannot saavat siis voimansa pelimoottoreista. Niinpä puhutaan myös ilmiöiden pelillistämisestä.

Miten virtuaalitodellisuuslasit toimivat

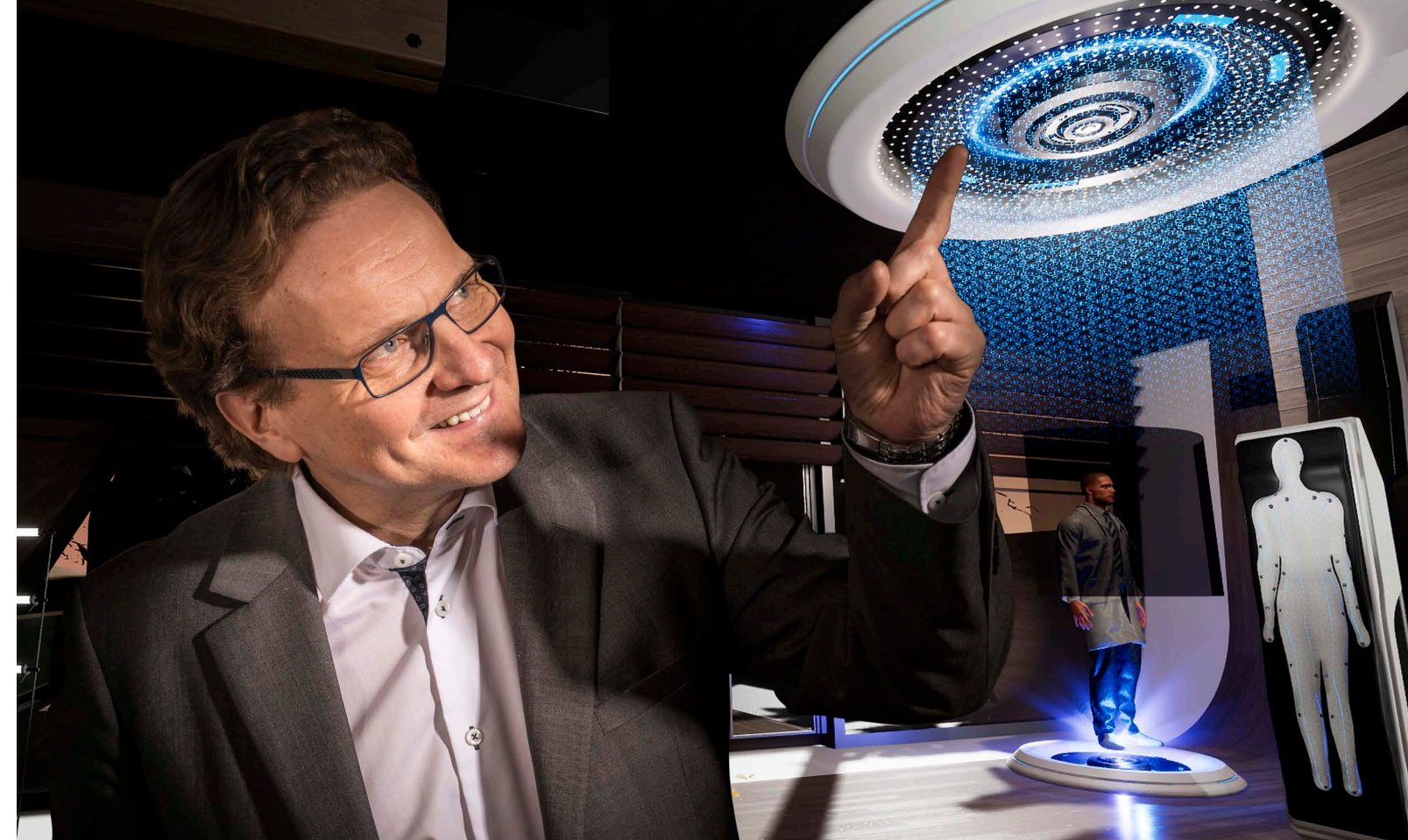
Virtuaalista maailmaa voi havainnoida ihan normaalilta näytöltä, jolloin näkymä on kaksiulotteinen. Immersiiiviseen 3d-kokemukseen pääsee parhaiten mukaan virtuaalilaseilla. Edullisimmat mallit toimivat kytkemällä niihin älypuhelin. Lasit jakavat sen näytön kahteen puoliskoon, jolloin käyttäjän silmiin saadaan heijastettua hieman erilaista kuvaa, mikä mahdollistaa kolmiulotteisen syvyyden aistimuksen.

Kehittyneemmissä virtuaalilaseissa on oma laadukas näyttöpaneeli. Kaikki tapahtuu reaaliajassa, mikä vaatii myös laskentatehoa koneelta. Näillä kalliimmilla lasilla voidaan katsella ja kokea nautinnollisesti erilaisia sisältöjä peleistä matkakohteisiin. Jos pää kestää, voi vaikka matkustaa maailman ympäri tunnissa!

Suomessa on myös kehitetty ihmisen silmää imitoivat lasit, joilla silmän katseen suuntainen sektori näkyy tosi terävänä ja reuna-alueet näyttävät epätarkoilta. Nämä lasit ovat vielä kalliita, mutta ovat jo ammattikäytössä osoittaneet voimansa, esimerkiksi tuotekehityksen apuna hitech-yrityksissä.

VR-tuotantojen hyötysovellukset

Itse haluan edistää VR-tuotantojen hyötykäyttöä yritystoiminnassa. Olen innostunut sellaisista VR-tuotannoista, joilla voidaan kertoa esimerkiksi yrityksen teknologiasta ja tuotteesta havainnollisesti ja mieleen jäävällä tavalla. Voidaan mallintaa myös sellaisia ympäristöjä, joissa visualisoidaan arkkitehtuuria, jota ei ole vielä olemassa ja haastaa vaikkapa käyttäjät antamaan palautetta. Eli voidaan kurkistaa tulevaisuuteen ja ennakoita, mitä tuleman pitää ja vieläpä voidaan vaikuttaa tuleviin ratkaisuihin ennen kallista toteuttamisvaihetta. Toisaalta voidaan mallintaa rakenteita, joita ei enää ole olemassa. Virtuaalireaalista hahmottamista voidaan siis hyödyntää sekä historian

uudelleenherättelyssä että tulevaisuuden visioiden tarkasteluissa. Virtuaalimaailmassa katselija pääsee osallistumaan ja vaikuttamaan tarinan kulkuun. Virtuaalitodellisuus onkin ihan uudenlainen median muoto ja tarjoaa ihmisille täysin uudenlaisia kokemuksia. Vain taivas on rajana, jos sekään.

Uutta potkua koronasta

Koronakevät 2020 toi mukanaan aivan uudenlaiset näkymät ja haasteet liiketoimintaan. Yritysten piti reagoida tilanteisiin, joissa ei voinut kohdata fyysisesti. Markkinointiviestinnässä ja kokouksissa alettiin soveltaa erilaisia digitaalisia alustoja ja niistä on tullutkin osa tämän päivän arkea. Virtuaalinen kommunikaatio on nostanut virtuaalisen todellisuuden aivan uudelle ulottuvuudelle. Verkon yli voidaan jo nyt välittää tehokkaasti ajantasaista virtuaalista kuvasignaalia vaikkapa uusista asuinrakennuksista tai uusista teh-

taista ja niiden teknologisista ratkaisuista. Virtuaalisilla menetelmillä voidaan esitellä laajoja kokonaisuuksia - tiloja, tuotteita ja teknologiaa - ympäri maailmaa ja tarvittaessa immersiiivisestikin. Lisäksi uudet striimausmahdollisuudet tarjoavat kiehtovia ja nopeita ratkaisuja tavallisilla näytöillä välitettäviin videoihin ja animaatioihin. Voidaan hyvällä syyllä todeta, että virtuaalitodellisuuteen liittyvät menetelmät toimivat tehokkaasti suunnittelun, myynnin, markkinoinnin ja koulutuksen uutena alustana. Tämän ovat huomanneet jo isoimmat suomalaiset menestyvät teollisuusyritykset.

Työkalu markkinointiin ja myyntiin

Itse olen työni kautta päässyt tutustumaan moniin suomalaisiin innovatiivisiin keskikokoisiiin teknologiayrityksiin. Olen huolissani niiden markkinoinnista ja sen materiaalin tasosta, millä yrityksiä ja niiden tuotteita tuodaan esille

Design Reformin toimitusjohtaja, teollinen muotoilija Reijo Markku uskoo virtuaalitodellisuuden läpimurtoon myös teollisissa yrityksissä. Hän esitteli aihetta klubilla 29.9.2020.

kansainvälisillä markkinoilla. Nyt olisi kansallisellakin tasolla ymmärrettävä yritysten markkinointiin ja brändin rakentamiseen liittyvää problematiikkaa: uusia tapoja, kuten virtuaalitodellisuutta markkinoinnin välineenä, pitää tukea myös julkisilla rahoitusinstrumenteilla. Jotta Suomi vaurastuisi, pitää tuotteiden ja palvelujen kehittämisen lisäksi tukea myös markkinointia, josta usein suomalaisilla yrityksillä kenkä puristaa. Myös PK-yritykset voivat hyödyntää kustannustehokasta virtuaalista markkinointia osana maailmanvalloitustaan. Samalla brändi saa uutta kansainvälistä potkua ja erotetaan kilpailijoista. Tämä virtuaalinen kortti kannattaa katsoa!

Afrikan värit, tuoksut ja tekemisen palo

TEKSTI ja KUVAT Antti Mykkänen

Afrikkalaisella taiteella on monet kädet. Taidetta on aina tehty saatavilla olevilla välineillä. Varhaisimmat löydökset ovat 27.000 vuoden ja maalit 100.000 vuoden takaa. Maalustaide, keramiikka, tekstiilit, maskit, koristelu ja monet muut muodot ovat eläneet ajassa. Yhteys Eurooppaan on selvä.

Afrikkalaiseen arjen taiteeseen kuuluvat värit ja elämän tuoksut. Etenkin Sahelin alueella – tuolla maailman köyhimmässä lämmössä - kaikki tapahtuu kaupungin kaduilla: elämä, kuolema, ruoanlaitto, lasten- ja eläinten hoito ja verstyö.

Suurimmissakin kaupungeissa, kuten 20 miljoonaisessa Lagosissa tai 10 miljoonan Kinshasassa on runsaasti monimuotoisuutta. Muodikkaan värikylläisesti puukeutuvat, tavaroita päänsä päällä ja lapsia selässään kantavat naiset ovat eräänlainen afrikkalaisen arjen ja työn tuntomerkki kaikkialla.

Yksi asia Afrikassa on tullut selväksi. Ei niin köyhää maata tai ympäristöä, etteikö taide puske läpi. Ei siinä malteta Maslowin tarvehierarkian portaita kompuroida itsensä toteuttamisen asti. Taiteen tekeminen alkaa heti, vaikka ilman ruokaa ja juomaa.

Harppaus aamunkoitosta Afrikka -strategiaan

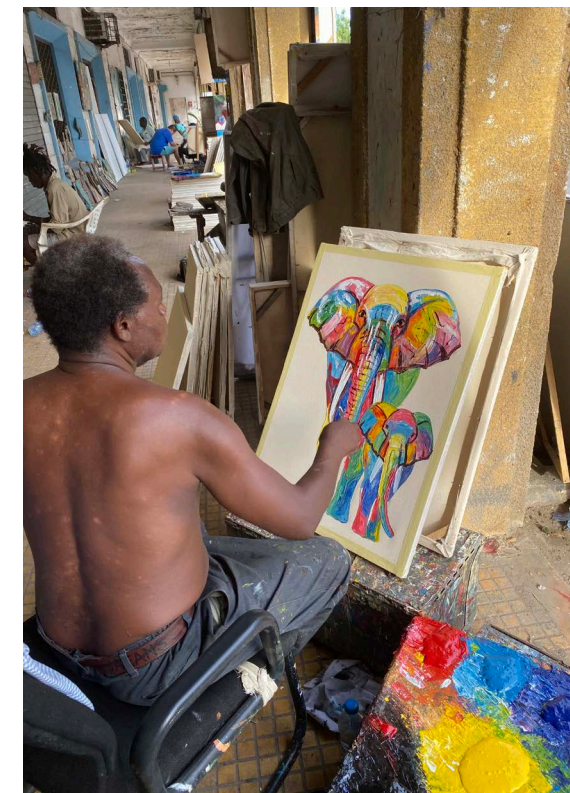
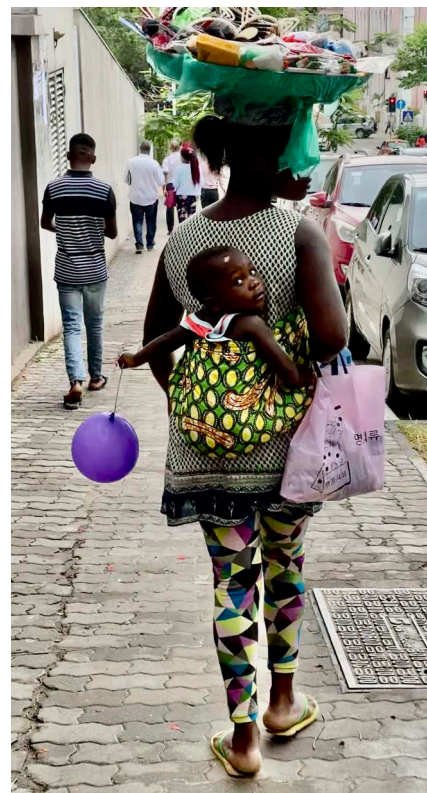
Kävin ihmiskunnan alkukodeissa. Tsadissa tapasin 6-7 miljoonaa vuotta sitten eläneen Toumain, simpassin ja ihmisen kaukaisen kävelevän sukulaisen. Lucy, 3,2 milj. vuotta sitten syntynyt ensimmäistä ihmistä piipahdin tapaamassa Etiopiassa. Vilkaisin molempia sukulaisia silmän pohjiin. Tunnistin.

Me eurooppalaiset valloitimme uudella ajalla koko maailman puolessa vuosituhannessa. Afrikan haltuun ottoon riitti 30-40 vuotta niinkin äskettäin kuin reilu sata vuotta sitten. Työn tekivät kilpailuhenkisesti seitsemän eurooppalaista maata, Iso-Britannia ja Ranska etunenässä.

Valloittaessamme veimme Afrikkaan kieleemme, kulttuurimme ja valtamme. Sieltä hyödynsimme raaka-aineita ja suuren osan ihmisiä, joista n. 15 miljoonaa uusille mantereille orjiksemme.

Tänä päivänä Afrikassa asuu 1,2 miljardia ihmistä ja 30 vuoden kuluttua tuplat, n. 2,5 miljardia. Heistä reilu miljardi on nuorta työvoimaa. Samanikäisesti meillä Euroopassa väki vähenee, on pulaa tekijöistä eikä ikääntymisen kustannusten maksajiakaan löydy. Kauppa siirtyy enemmän eteläiselle pallonpuoliskolle.

Suomi laatii parhaillaan Afrikka -strategiaa. Perustellusti.

Yksi taide - kolme kerrosta

Afrikan maat voidaan maalaustaiteen puitteiden mukaan jakaa kolmeen ryhmään. Perusteina ovat taidekoulutuksen määrä ja taso sekä gallerioiden lukuisuus:

1. Perustan luojat eli köyhimmät (esim. Niger, Tsad, Burundi, Mauritania, Sao Tome & Principe) ja äskettäin sisällissodan käyneet valtiot (esim. Liberia, Sierra Leone, Sudan). Näissä on muutama taiteen primus motor, jotka ovat pystyneet pystyyn järjestäytyneitä opetusta ja galleriatoimintaa. Maissa on itseoppineita ja koulutautuneita taiteilijoita. Töitä tehdään niissä puitteissa ja välineillä, joita käsiin saadaan.

2. Maat, joissa on alan koulutusta, taiteilijayhdistys ja 5-15 galleriaa

(esim. Sambia, Benin, Togo, Gambia, Malawi, Eswatini, Guinea). Innostunutta ja ammattimaista joukkoa on vähintään kymmeniä, taiteen tekijöitä satoja.

3. Ammattimaisen taiteen maat, joissa on taiteen ylintä koulutusta, kymmeniä koulutuksen saaneita ja parhaimmillaan 15.000 taiteilijaa (Nigeria) sekä 20 tai enemmän gallerioita (esim. Etelä-Afrikka, Ghana, Senegal, Kenia, Tansania, Marokko, Egypti).

Vertailun vuoksi: Suomessa on toistakymmentä taidemuseota ja yli 100 galleriaa.

Afrikkalaisella nykytaiteella on yhteisenä piirteensä värikylläisyys. Yli-vertainen valtaosa töistä läpi maanosan maalataan akryylillä tai öljyllä kankaalle. Batiikitöitä tehdään runsaasti. Luon-

nonvärejä ja hiekkaa käytetään enimmäkseen Länsi-Afrikassa.

Näin keräät taidetta Afrikassa

Gallerioita löytyy lähes kaikista Afrikan maista. Niissä käyminen ja toiminta on meille kaikille tuttua.

Taiteen keräämisen kuntoileva ja sosiaalinen osa on kuitenkin jalkatyö. Näin etenkin maissa, joissa galleriatoiminta on vähäistä tai sitä ei ole.

Ajattele siis itsesi sisälle Afrikan tähti -peliin, jossa voittaja on Taulun löytäjä. Etsintämuotona on ”yksi pieni elefantti marssi näin” -leikki. Jokaisella kävelyvuorolla pääset uuteen etappiin, josta saat mukaasi aiempaa tietävämmän taideoppaan. Muutkin jatkavat matkaa kanssasi. Perillä teitä on jo neljä-viisi. Kun Taulu lopulta löytyy, toteatte: Yhteishanke.

Tein vuosien 2017-2019 välillä kymmenen matkaa yhteensä 42 Afrikan maahan.

Kävin yli 200 galleriassa ja taiteen myyntipaikassa, joista ostin 160 nykytaiteen maalausta.

Markku Valkonen kuratoi Klubimme juhlasaliin lokakuussa näyttelyn 21 maalauksesta.

In memoriam Jorma Kettunen

Klubiveljemme Jorma Kettunen kuoli vakavaan sairauteen 1.11.2020.

Jorma syntyi toukokuussa 1960 ja liittyi Klubiin 20.4.1995. Hänen suosittelijoinaan olivat Heikki Lehmus ja Eino Papinniemi, joista jälkimmäinen on edelleen mukana Klubin toiminnassa yli 90-vuotiaana. Klubijäsenyys kesti Jormalla yli 25 vuoden ajan.

Jorma valittiin johtokuntaan syyskokouksessa 2017 ja johtokuntakausi olisi päättynyt tämän vuoden lopussa. Hän edusti Klubia YT-Klubien hallituksessa vuoden 2020 alusta alkaen.

Klubin kannalta Jorma teki merkittävän työn harrastustoimikunnan puheenjohtajana lähes kolmen vuoden ajan. Toimikunnan vetämisestä Jormalle muodostui tärkeä ja vaativa tehtävä, johon hän lähti mukaan täydestä sydäimestään.

Sosiaalisen ja oikeudenmukaisen luonteensa mukaisesti hän sai puhallettua uutta voimaa harrastustoimikuntaan. Hänen aikanaan eri harrastuslajit kasvoivat merkittävästi ja vakiinnuttivat asemansa Klubin toiminnassa. Jormalla oli aina aikaa keskustella ja viedä eteenpäin Klubiveljien tekemiä esityksiä pienissäkin asioissa.

Jorma oli ulkoilmaihminen. Hän vietti vapaa-aikansa Hiitisten ulkosaaristossa veneillen ja kalastaen. Jokaisen kauden jälkeen tutut Klubiveljet kävivät Jorman kanssa keskustelua vuoden siikasaaliin määrästä ja siitä, mahtaako kalakanta kestää ja kehittyä siten, että myös seuraavat sukupolvet voivat jatkaa harrastuskalastusta. Klubilla Jorma kävi säännöllisesti joka tiistai pelaamassa mielibiljardiaan snookeria, jossa hänestä oli kehittynyt vuosien saatossa kelvollinen klubipelaaja.

Klubin Den Första Bör Man Inte Bitar -veljeskunta kiittää Jormaa siitä merkittävästä panoksesta, jonka hän teki veljeskunnan hyväksi.

Klubiveljet ja Klubin henkilökunta jäävät kaipaamaan valoisaa, arvostettua ja luotettavaa ystävää.

Jorma me muistamme Sinut!

Pertti Virkkunen

Kolumni

Pienuus ei pilaa joulua

Joudumme viettämään joulua keskellä koronarajoituksia. Jo nyt on päivitelty sitä, kuinka se vaikuttaa joulutunnelmaan – meneekö joulu aivan pilalle.

Joulun traditiot ovat tosi vahvoja. Monet tavat periytyvät jo lapsuudesta. Oikea joulu toteutuu vain tarkasti sovittuja askelmerkkejä astuen. Jos joku asia on toisin, tuntuu, ettei joulu toteudu ensinkään.

Mietin, ovatko nämä hyvin tiukat perinteet tehneet meistä joulun uhreja? Monen kohdalla sen perinteisen joulun rakentaminen on hirveä urakka, jonka toteuttaminen kuluttaa voimat. Joskus joulun tekeminen uuvuttaa niin, että kun aattoilta koittaa, väsymys pilaa koko tunnelman.

Olemmeko kuorruttaneet joulun niin yltäkylläiseksi, että sen hyvä, syvä ydin on kadonnut kokonaan näkyvistä?

Saattaa olla, että tänä jouluna joudumme olemaan varovaisia. Lahjojen ostaminen ruuhkaisessa kaupassa ei saata olla viisasta. Ovatko lahjat välttämättömiä? Miten ne korvaisi niin, että voisi välttää riskejä ja ihmisruuhkia?

Joulu on ristiriitainen juhla. Se on kaupan paras myyntiaika vuodessa. Joulupöytä notkuu perinteisistä ruoista, joita tehdään niin runsaasti, että heti tapaninpäivänä niistä alkaa muodostua ongelma. Samaan aikaan kaipaamme hiljaisuutta ja rauhaa, ihmisenä olemista ja lähimmäisyyttä.

Voisiko tämä koronajoulu olla aloitus ihan uuteen tai pikemminkin paluu hyvin vanhaan. Ei aivan niin yltäkylläiseen, ei aivan niin kulutuskeskeiseen, ei aivan niin suorittavaan, ei aivan niin täyteen ahdettuun jouluun, jonka joka vuosi rakennamme, vaikka sydämemme kaipaa sellaista joulua, jonka monista joululauluista löydämme.

Eikä kyse ole siitä, että pitäisi luopua kaikesta. Ehkä suuren joulukinkun sijaan riittää pieni juhlakinkku, jonka jaksaa syödä loppuun. Vahvat perinteet kestävät myös uudistamista ilman, että kadotamme mitään, päinvastoin niin saattavat perinteet uudistua ja vahvistua.

Suomalaisen eniten rakastama joululaulu on Jean Sibeliuksen säveltämä Zacharias Topeliuksen teksti. Uskaltaisimmeko ottaa sen sanoman ihan todesta?

*En etsi valtaa, loistoa, en kaipaa kultaakaan;
Mä pyydän taivaan valoa ja rauhaa päälle maan!
Se joulu suo, mi onnen tuo ja mielet nostaa Luojan luo!
Ei valtaa eikä kultaakaan, vaan rauhaa päälle maan!*

*Suo mulle maja rauhaa ja lasten joulupuu!
Jumalan sanan valoa, joss' sieluin kirkastuu!
Tuo kotihin, jos pieneenkin, nyt joulujuhla suloisin!
Jumala sanan valoa, ja mieltä jaloa!*

*Luo köyhän niin kuin rikkahan saa joulu ihana!
Pimeyteen maailman tuo taivaan valoa!
Sua halajan, Sua odotan, Sä Herra maan ja taivahan!
Nyt köyhän niin kuin rikkaan luo suloisen joulus tuo!*

” Johtoajatuksemme on toteuttaa palveluja ja asumisympäristöjä, joita olisimme valmiita tarjoamaan omille omaisillemme.

Ilman jonoja!

Elämänmakuisia koteja

Kun asuminen kotona ei enää ole mahdollista

Hoivakodeissamme eletään arkea turvallisessa ja kodikkaassa ympäristössä. Mahdollistamme asukkaillemme omannäköisen yhteisöllisen elämän, jossa tuetaan asukkaiden omia taitoja ja hyvinvointia.

Hoivakotiin joustavasti palvelusetelillä

Voitte tulla asukkaaksemme myös Helsingin ja Espoon palvelusetelillä ilman jonoja.

Villa Kivi
Kiviojantie 12
04430 Järvenpää

Pajuhovi
Ruutitynnyrinkuja 1
03100 Nummela

Villa Amanda
Amandantie 2
02400 Kirkkonummi

Asukaspaikkatiedustelut: Aija Jacobsson | aija.jacobsson@seniorikodit.fi | puh. +358 50 590 2523

UUDENMAAN
SENIORIKODIT